ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre . . . . . 24 korona.
Egy hóra . . . . . 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre . . . . . 28 korona
Egy hóra . . . . . 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-út 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Szombat, február 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreikk: 51·4%
A képviselőház ülése.
Két petiele.
A „Vesztaszüzek"-et betiltották.
Az aradi pénzügyigazgatóság és a fogyasztási szövetkezetek.
A kamatlábleszállítás.
Állás-megszüntetések a városnál.
Ingyen kenyér!
A főispán életveszélyben.
Tárca: Megjavulás. Irta: Szomory Dezső.
Regény-Csarnok: A gyanafalvai tisztelet-tes. Irta: Hevesmi Jenő.

51·4%

Arad, január 31.

Ne tünjék el a napi hirek áradatában nyomtalanul az, a miről lapunk pár nap előtt örömmel tett jelentést. Ha publicisztikai kötelesség felhivni a közfigyelmet minden tényre, a mely hazánk politikai, társadalmi, kulturális vagy gazdasági fejlődésére hatással van, fokozott mértékben hárul reánk ez a kötelesség akkor, a midőn oly tényről van szó, a mely egész nemzeti életünkre nézve döntő jelentőségü.

Az országos statisztikai hivatal konstatálta, hogy a mult évi népszámlálás idején a magyarság, a szó szoros értelemben vett Magyarországon, vagyis a Drán innét, elérte a lakosságnak 51·4 százalékát.

Ha e tényt jelentősége szerint mérlegelni akarjuk, mindenekelőtt azt kell figyelembe vennünk, hogy a mióta hivatalos népszámlálás történik, az eredmény mindig az volt, hogy a magyarság számbelileg és szaporodási arány tekintetében jelentékenyen felülmulja ugyan a Magyarországon élő egyes nemzetiségeket, de abszolut többségre nem jutott. Sőt a 90-es években azt a megdöbbentő tapasztalatot kellett tennünk, hogy a születések százaléka éppen a magyarfaj-lakta vidékeken stagnálni vagy pláne visszaesni kezd. Még pedig eleinte és hosszabb időn át csak a Dunántul mutatkozott ez aggasztó jelenség; később azonban, kivált a 90-es évek közepe táján, az Alföldön is, ott, a hol a magyar faj szaporodási képessége a legnagyobb volt, apadni kezdett a születések száma. Igaz, hogy a magyar faj születési arányai még ekkor is, a stagnálás vagy visszaesés idején is sokkal magasabbak voltak a nemzetiségek születési arányainál, de az aggasztó momentum abban volt, hogy azokban a vármegyékben, a melyek döntő tényezők voltak Magyarország népszaporodása tekintetében s a melyekben a szaporodási arány az országos átlagot csaknem állandóan felülmulta, a 90-es évek közepe táján legnagyobbrészt visszaesés mutatkozott.

Annál örvendetesebb s a magyarság jövőjére biztatóbb tehát a legujabb statisztikai kimutatás, mely egyrészt eloszlatja azt az aggodalmat, hogy a 90-es években tapasztalt stagnálás vagy visszaesés állandó jellegü, másrészt a legelső, a melyben a magyarság abszolut többsége kétségbevonhatatlanul konstatálva van.

A magyar faj terjeszkedő képessége és számbeli növekedése mellett tesz fényes tanubizonyságot az az 51·4 százalék. Azt jelenti, hogy a magyar faj immár nemcsak kulturális és gazdasági tekintetben, de számbelileg is a *nemzetiségek fölé kerekedett*. Akár a beolvasztás, a politikai asszimiláció, akár a szaporodási erő okozta ezt az eredményt, mindkét esetben örvendetes és nagy reményt keltő jelenséggel van dolgunk.

Az első esetben arra kell következtetnünk, hogy kulturális és gazdasági fejlődésünk, a magyar faj vonzó ereje, tulajdonságainak varázsa hóditott részünkre sokakat, olyanokat, akik teljes szivvel és lélekkel magyarok akarnak lenni, azoknak vallják magukat s utódaikat teljesen magyaroknak akarják tudni. A másik esetben ujabb bizonyitékát látjuk annak, hogy az a propagativ erő, mely a magyarságnak sajátja s mely azt Európa egyik legszaporább népévé teszi, nem csökkent, sőt annyira megerősödött, hogy immár megszerezte a magyarságnak az abszolut számbeli többséget.

Aki tudja vagy megfontolja, hogy mily szorosan függ valamely faj jövője a bennő rejlő asszimiláló és propagativ képességtől, az teljes mértékben tudja értékelni ezt az eredményt, különösen a magyar faj jövője s nemzeti konszolidációnk szempontjából. Sokszor és hatalmas érvek kiséretében hirdették nálunk oly férfiak,

TÁRCA.

Megjavulás.

Irta: Szomory Dezső.

A nagy országuton jöttünk, csendesen. Egyedül jöttünk, szekér nem járt, de egy közel tanyáról bősz komondor ugatott felénk. A nap ragyogott felettünk és szőke virágok voltak a réteken. Az élet oly szépnek tünt istenem! és hallgattam meghatottan egy rigómadár sipolását egy közeli faágon, és a szabad levegő lerészegitette. Szivesen sirtam volna ekkor, de restelkedtem Köd Bertalan előtt. Mert a torzonborz kamaszszal jöttem a nagy országuton: ugyanegy napon és ugyanegy órában lettünk szabadok mind a ketten. De messze keleten, a szürkés rónák szegletében még mindig láttuk a börtönt. Bus épület volt, kalap formáju sulyos tornyokkal, mint a malomkövek A tetején, amelyet villámháritók őáizének, mindég varjak ültek — és nézték a távoli barázdákat.

A szivem vert, hogy távolodom, távolodom és egy szegényes feszület előtt, amint ragyogott a napfényben és a szenvedésben, megemeltem a kalapomat. Jól esett, bár oly szokatlan volt, hogy érzem ujra e fejfedőnek kifeslett karimáját . . . . régi kedves kalapom: hajdani, oly naiv lopás egy kisvárosi kávéházban? Most már joggal az enyem volt, mert megszenvedtem érte, aminthogy megbünhődtem holmi távoli bünökért: rablás-e, vagy minősitett betörés — ahogyan az urak mondták — nem emlékszem, ez már elsápadt kaland, fájdalmas ügy, amelyben belevérzett a fiatalságom három esztendővel . . . És amig jöttünk előre, a nagy országuton, a virágzó akácfák mentén, és amig egy közeli faágon egy rigómadár sipolt, és ugy éreztem, hogy valamit elhagytam magam mögött a saját véremből, a saját életemből. Ilyenformán nehány percre el is komorodtam és bánkódtam magamért. De Köd Bertalan haladt mellettem és vigan pipázott. A régi ruháit ő is visszanyerte és a régi pipáját, ami egy apró halálfej volt pirosló szemüveggel, mert az izzó dohány áttüzött rajta. Vaskos füstök kóválygottak a torzomborz fej körül és a zöld szemek kutatóan néztek a messzi egek felé ahol hegyes tornyaival a város várt reánk Időközben elérzékenyültem és minden rossz hajlandóság kialudt a szivemben.

Valami titokzatos jóság támadt fel bennem és elöntött a melegivel és valami nemes felbuzdulásom volt a szép gondolatok és generózus cselekedetek felé . . . Jó volna koszorut venni az anyám sirjára gondoltam, és tervezgettem keserü sirásokat az elhanyagolt nyugvohely fölött, bus és szédületes zokogásokat, amelyekben megkönyebbül és felfrissül a lelkem, ámbár, titkon sajnáltam a pénzt a virágokért. Ekkor ujra a lopásnak bübájos gondolata cikkázott át az agyamon. Virágot lopni, egy egész koszoru virágot még talán poétikus dolog is, mint hogy a bünt ez esetben a forró kelyhek beillatozzák. Ezen pillanatnyi megtévelyedés után, hirtelen, elrestelkedtem, sőt meg is ijedtem magamtól. Hát én csakugyan képtelen volnék némi tisztességre?

Izmos és szilárd léptekkel léptem, mintha meg akarnék erősödni és le akarnám győzni, el akarnám taposni a lelkem gonosz hajlandóságait. Büszkén és rendületlenül mentem, valami titkos, megfoghatatlan megtántorodással mégis . . . Gondolataim szép erényekről: valami szédületes elérhetetlenség és ragyogó lehetetlenség tündérvárát varázsolták elém. Olyan gyönge, olyan gyámoltalan voltam az erm tudatában! . . . Ujra az utszéli feszületeket nézegettem, és próbáltam emlékezni régi, ájtatos olvasmányokra és a börtönbeli gyontató pap intő szavaira. De ezekről öszönszerő tartozkodásom azt éreztette velem, hogy nem őszinték Es akkor, szegény vergődő lelkem, mintegy ájulatban, Köd Bertalan felé epedt. A megbékülést, a nyugalmat egyedül benne láttam és ő volt velem egyedül a világon.

— Bertalan! Bertalan!

Ugy tünt nekem, hogy meglepődve néz rám. Később a vállát vonogatta és ment tovább a széles országuton, ahol én követtem őt. De a nevének kétségbeesett és beteges kiáltá-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztositva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amig előfizetése tart.

akiket hazánk jövője, az egységes magyar nemzeti állam konszolidációjának nagy eszméje lelkesitett, hogy nemzeti és állami egységünk csak ugy kerülheti el a jövő minden veszélyeit és megpróbáltatásait, ha fajunk terjeszkedő képességét megtartva és asszimiláló erejét hatékonyan érvényesitve, *elég erős lesz* mindazoknak a pozicióknak elfoglalására, a melyekre nemzeti és állami egységünk érdekében szükségünk van.

Ez az 51·4 százalék, amelyet a hivatalos adatok konstatálnak, azt jelenti, hogy a magyar állam magyar nemzeti jellegének nemcsak fentartására, hanem végleges biztositására nyilik a legörvendetesebb, legbiztatóbb kilátás. Ez a végleges biztositás az, a mi nemzeti és állami konszolidációnk lényege. A céltudatos, nemzeti politika feladata most már mindazokkal az eszközökkel, amelyek az asszimiláló és szaporodó képességet növelni képesek, odahatni, hogy a magyarság ez abszolut számbeli többsége örök időkre biztosittassék. Gazdasági és közegészségügyi eszközök lebegnek itt első sorban szemünk előtt. A halandósági arány leszállitása a közegészségügyi intézmények kiépitésével s tökéletesitésével már maga is jelentékeny, bár negativ tényezője annak, hogy a magyarság szaporodási fölénye biztosittassék, de fokozott mértékben biztosithatja e fölenyt a gazdasági és főleg az ipari és birtokviszonyok tekintetében égető kérdések megoldása. ⊙

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, január 31.

A Ház még mindig rendőri felügyelet alatt áll, de az utca csendes, tüntető sehol s a rendőrök könytelenek megelégedni azzal, hogy ha két ember egymással beszélget, rákiáltsanak — udvariasan:

— Tessék szétoszlani! Tessék sétálni!

Benn a folyosón nagyobb az élénkség, két érdekes beszédet vártak, — lett belőle három. A legérdekesebb a román származásu *Papp* József szabadelvüpárti képviselő beszéde volt. Az egész Ház köréje gyült és éber figyelemmel, több helyen lelkesedéssel hallgatta meg hazafias kijelentéseit, a melyek éppenséggel nem voltak frázisok, hanem utmutatások egyrészről a román népnek, másrészről külön a román intelligenciának. Beszédét zajos, percekig tartó taps és éljenzés követte s üdvözlésére siettek minden oldalról. Az elnök 5 perc szünettel honorálta a szép beszédet.

Szünet után a függetlenségi pártnak egyik tehetséges, jó hangu tagja, *Krasznay* Ferenc beszélt nagy figyelem mellett, pártja tetszése közepette.

Utána *Veszelovszky* tót nemzetiségi képviselő következett volna, de a Krasznay beszéde oly hosszura nyult, hogy mára aligha marad idő Veszelovszkynak.

A Házban ezalatt korteskedés is volt a jegyzői állás dolgában. A *Molnár* Antal helyére *Szőts* Pált emlegették s alighanem meg is választják

A karzat ismét telve volt a szebbik nem legbájosabb képviselőivel.

Nagy számban jöttek el ma a horvátok is, a kiknek itt látható feje, *Josipovich* Imre egykori miniszter, élénken tanácskozott *Széll* Kálmán miniszterelnökkel.

Részletes tudósitásunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor miniszterek.

Lukács László pénzügyminiszter beterjeszti a Sopron város házadómentességéről szóló jelentését.

A költségvetés.

Benyovszky Sándor gróf az ország gazdasági és pénzügyi helyzetével foglalkozva arra kéri a kormányt, hogy gyakoroljon szigoru felügyeletet a nép érdekében a vidéki pénzintézetek felett. Követeli a tisztviselők, különösen a kis hivatalnokok fizetésének emelését. Szól ezután hosszasabban a munkáskérdésről. A munkások támogatását, segélyezését, de főképpen a munkával való ellátását kéri a kormánytól, továbbá a munkaellátó szövetkezetek felállitását sürgeti.

A kormány elleni bizalmatlanságból a költségvetést nem fogadja el.

Papp József szerint a haza idegenajku nemzetiségei között a magyar hazafiságot ápolni kell. Mint román származásu ember kijelenti, hogy a románok mindig szerették a magyar hazát.

Kubik Béla: Hát Hora Kloska?

Papp József: Az nem fajharc volt, hanem a parasztság lázadása a nemesség ellen. (Igaz! Ugy van!) Hogy a románok hazafiasak voltak, bizonyitja az is, hogy nemességet kaptak igen sokan. Szól ezután a passzivitásról, a melyet a nép nem követett, hanem hüségesen részt vett az alkotmányos jogok gyakorlásában. Az intelligencia egy része csodálatosan képzeli el a passzivitást. Azt hiszi, hogy ezzel használ a románságnak, holott ellenkezőleg áll a dolog. (Tetszés.) Jöjjenek ide a Házba, mondják el bajaikat, sérelmeiket és ne várják azt, hogy a hamu alatt lappangó és esetleg általuk élesztett tüz fellobog. (Zajos helyeslés.)

Vezetniök kellene a népet. Megmutatni a helyes utat, a melyen haladniok kell. Mert ez a nép tudja, hogy Magyarország a hazája, s annak törvényeit betartva, jogokat is akar élvezni, a magyar fennhatóságok áldásos kezét akarja érezni. A magyar nyelvet pedig az is tudni akarja. (Közbeszó ások.) Baj-e az, ha az országban mindenki beszéli az államnyelvét?

Barabás Béla: A választók előtt mondja ezt!

Fedák József: Román választóim előtt is elmondottam. Jöjjenek a románok közzé a magyarok, fejtsék ki elveiket, hadd értsük meg egymást. A mult igazolja, hogy a románok mindig jó testvérei voltak a magyarnak. A románoknak a faj. érdekük is megköveteli, hogy ragaszkodjanak ehez a hazához. A hazafias románsággal szemben szünjék meg minden bizalmatlanság. Az ország sulypontja ma is a magyarságban van, de ki kell venni a nemzetiségekből is mindazt, ami jót adhat. Kéri, hogy ne csak a ruthénekre, de a románokra is terjesszék ki az állami akciót. Ne engedjük, hogy a hazafiságból egyedáruságot csináljanak, hanem legyen hazafiság. Elfogadja a költségvetést. (Zajos éljenzés. Minden oldalról üdvözlik.)

Elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

Krasznay Ferenc a kormány politikájával kiván inkább foglalkozni. 1848-ban Magyarország beállott a népuralmi országok sorába. Kossuth Lajos hirdette függetlenségi politika mellett az igazi demokraciát. A háznak egyik illusztris tagja nenány év előtt az interparlamentáris konferencián hirdette, hogy kis nemzeteknek kötelessége nemzeti kulturájukat növelni és ápolni és szabadságukat fejleszteni. Ezt a feladatot a 35 éves kormányzati rendszer nem valósitotta meg. (Igaz! a szélbalon.) A nemzetet nyomorusággal való küzdelmében magára hagyták. Változás a magyar politikában tulajdonképen csak 1875-ben állott be a fuzió alkalmából. Deák még óvatos volt ez osztrák politikával szemben. De aztán akadt egy kormányférfi, aki a hagyományos udvari politikának folytatására vállalkozott. Bécsben az osztrák hagyományokat pedig nemcsak ápolják, de jól tudják, miként kell azoknak hiveket szerezni. (Tetszés a szélbalon.)

Bécsben az összmonarchiának minden áron

---

sában a lelkem megpihent. A nagy tájak nyugalmát éreztem és keserves igyekezettel. Boldognak lenni, szent isten, amikor még rajtam égett három esztendő szenvedése és a mult fájdalmak emlékei, mint kegyetlen harangok bezugták és bedörögték az agyamat. De az élet, győzelmesen és elveszthetetlenül mégis kitárta a kaput előttem, s ez ut végén a várost láttam, szőke falaival, haragosan füstölgő kéményeivel és mozdulatlan tornyaival. Pénzem volt, nem sok pénz, de alaposan megérdemelt forintok a börtönben végzett asztalos munkáért. Akkor rögtön elképzeltem az én jövendő életemet a városban, tisztességes mesterségben egy kis mühely és néhány asztalos szerszám. És a széles ut napfényben volt ekkor és virágok voltak a szomszédos réteken, és a kutyák, messze, már nem is ugattak.

De Köd Bertalan haladt melettem és vigan pipázott. A régi ruháit ő is visszanyerte, de ezek nem voltak szép ruhák, már és nevezetesen a nadrágján a térdnek kemény rajza egészen kiformálódott és a sovány és kemény csont a foszlott szövet alatt szegény bus teve térdéhez volt hasonló. De halálfej pipája, a pirosló szemüveggel, amint a parázsló dohány áttüzött rajta, bizonyos békésen polgári és egyben félelmetes kinézést kölcsönözött az arcának. A torzonborz fej körül amelyen a kis puha kalap szinte elveszett, vaskos füstök kóvályogtak, átfonták és átfelhőzték az üstököt valami misztikus glóriával. És a zöld szemek, amint kutatóan és kihivóan néztek az immár közeledő egek felé, ahol a város várt reánk, valóban rettenetesek voltának. Olvadozó és a jóságra hajló lelkem e szemek tekintetében rémséges tüzveszedelmeket látott, gaz és véres intenciókat, valami legyőzhetetlen és förtelmes elhatározást, hogy a börtönben töltött kinos esztendőket megboszulja és kipótolja ujabb és nagyszerü büntettekkel . . . Nem mintha csodáltam volna ezen vad terveket . . . A becsülethez és a polgári erényekhez való kései visszatérés — a mi körülményeink között — volt akkora heroizmus, mint például az immár megjelenő város jól őrzött püspökének meggyilkolása.

Fájt nekem azonban, hogy a Bertalan lázas utja eltér az én békés ösvényemtől. Tudtam és éreztem, hogy ő a gonosztevő-titánoknak legyőzhetetlen és megjavithatatlan fajából való. Minden társadalmi és rendnek és birtoknak született elleesége lévén, gyülölvén a törvényt, szokásokat és a mások életét, az az ember a maga kegyetlen, ámbár bravuros dilletantizmusát, csak a halál órájában állitandja be. Naiv és meddő dolog lett volna a megüdvözülésem malasztjából juttatni neki is, a lelkét ostromolni erkölcsös tanácsokkal! Aztán az én inferiorus szókészletemmel s alapjában véve hitvány s még mindig ingadozó és egészen ujdonsült erkölcsi alapommal, az érveim halovány lustaságával meglehetős gyámoltalannak éreztem magam a társam virtuóz megyőződésével és megátalkodott hitével szemben a bünökben és gonoszságokban. Ilyenformán még örvendhettem, hogy nem ő akar meggyőzni engem a bün páratlan gyönyöréről és nem puszt tja el bennem a jóság ifju felbuzdulását.

De a távoli egek mindjobban közeledtek s ime a város kapujához értünk. Roppant márványkapu volt ez, büszke és széles homlokzattal, mely fölé dus hajzat módjára egy pinia-fa borult és homályba rejté a vándort üdvözlő felirást. A nap, egy távoli templom kupolája mögött vörös vizekben mintegy lebusust az égről és e perc, a bucsu perce, a nagy kapu előtt, kiszélesedett és ragyogott valami aggasztó ünnepélyességben! Megfogtam a Bertalan kezét és lágyan szólottam:

— Isten veled.

A torzonborz betyár rám nézett ekkor, hosszan, mélyen, rettenetesen. A halálfej pipáját kikapta a szájából, mint aki beszélni készül. Azonban csak köhécselt és ujra vizsgált engem és a zöld szemek élesen belém hatoltak. Vajjon megpillantotta-e bennem ezt a váratlan megjavulást, kitalálta, vagy megsejtette a becsületes igyekezet keserves krizisét, mely fojtogatott az egész uton át s már a maga puszta létezésével minden zsiványok ellenségévé tett engem . . . Csakugyan ugy tünt fel ezen roppant márványkapu előtt, mely fölé dus hajzat módjára egy pinia-fa borult, hogy mi ketten immár más-más rendhez tartozunk, s a multtunk közös világából mint ellenfelek kerülünk ki . . . Még egyszer felragyogott ez a mult s

való fentartására fektetik mindig a fősulyt és meg van győződve arról, hogy a magyar kormányoknak is utasitásul adják az összmonarchia érdekeinek istápolását.

Különösen ügyelnek Bécsben arra, hogy a közös hadsereget fenntartsák. Hosszasabban fejtegeti ezután a bürokrácia hátrányait. A bürokrácia a szabadság fejlesztésének rovására történik. A Széll-kormányban csak a régi rendszer foltozását látja. A főcélnak az egységes nemzeti államnak kellene lenni.

Ezután hosszabban szól az önálló vámterületről, melynek felállitása nemzeti, gazdasági, sőt kulturális érdekünk. Idézeteket olvas fel Enyedy Lukács beszédeiből, melyekben határozottan az önálló vámterület mellett foglal állást. Kérdezi, hogy oly elvek mellett, a kormányzás káros voltának ráutalása mellett, hogy lehet bennmaradni a kormányban?

Ilyen hatalmi politikának, mint a mostani, a költségvetést nem szavazza meg. (Helyeslés a szélbalon.)

Zselénszky Róbert gróf a gabonavámokról szól elsősorban. Az őrlési kedvezmény ártott gabonaárainknak s azért küzdött eddig is ellene és fog ezután is küzdeni. A vidéki malmok határozatlan nyertek ez által, a mi sokat jelent, mert azok tiszta magyar buzát dolgoznak fel. Most pedig lisztkivitelünk is emelkedett több mint egy millóval.

A fedezetlen határidő-üzlet ellen érvel, a mely gátat vet a gabonaárak emelkedésének. Utal a francia nagykereskedőkre, akik szintén állást foglaltak ellene. Végül nemzeti munkára és termelésre hivja fel a házat, mert attól boldogulást remél. A kormány iránt bizalommal viseltetik s azért a költségvetést elfogadja.

Holnap választások lesznek.

TÁVIRATOK.

Mahmud basa szökése.

Konstantinápoly, jan. 31. A *Konsztantárisz testvérek* cég tagjait, az ismert görög ékszerészeket, a kik török alattvalók, ma kiutasitották. Azzal gyanusitják őket, hogy előmozditották *Dámád Mahmud* basa szökését. A porta lépéseket tett Párisban az ott tartózkodó Dámad Mahmud kiutasitása végett. Annak idején, mikor Damád Mahmud Rómában tartózkodott, az olasz kormányhoz fordult a porta hasonló kérelemmel, de nem teljesitették kivánságát.

A boer háboru.

London, jan. 31. A *Daily Telegraph* jelenti Ermelóból, hogy *Bruces Hamilton* tábornok 27-én elfoglalt egy bur tábort s elfogott 70 embert.

London, jan. 31. A *Daily Telegraph* értesülése szerint *Lansdovne* külügyminiszternek a németalföldi kormány jegyzékére adott válasza, általános tendenciáját tekintve, azt az udvarias kijelentést foglalja magában, hogy a németalföldi kormánynak nem lévén felhatalmazása arra, hogy akár a harcban álló burok, akár az európai megbizottak szószólója legyen és teljesen hiányozván minden konkrét javaslat, közleménye gyakorlatilag nem értékesithető.

---

bár a fogház vad épülete rég letünt mögöttünk, megegyszer láttuk egymást három esztendő gyötrelmén által és egymás mellett a börtön munkatermében.

Akkor Köd Bertalan magához ölelt. A meghatott gonosztevőnek éktelen és félszeg ölelése volt, tele bizonytalan lappangásokkal, amelyek az érzés tisztasága és őszintesége tekintetében borzalmasan kétkedővé teszik az embert. Miért, hogy mégsem aggódtam én? A bucsu szomorusága öntötte el a lelkemet és valami meghatározhatatlan fájdalommal állottam ki a Bertalan ölelő karjait. Ott közel hozzá, immár mégis messze voltam tőle. Önző megjavulásom, mig önmagamnak békés és boldogságos jövőt készitett elő, a torzonborz betyárt a bünök förtelmében látta, irtóztató zarándoklásban börtönről-börtönre, el a gazság kálváriáján, egészen az akasztófa mártiriumáig. Megborzongtam e gondolatok és képek lázas rohanásán, s ugy éreztem, mintha e szegény fiut elárultam volna. Kétségbeesetten, és utolsó kézszoritását alig merve viszonozni, rohantam a városba, bekóboroltam az utcáit gyötrődve, és szenvedve, amiért megtisztult lelkem a maga uj pályafutását a leghitványabb polgári erény gyakorlásával, a denunciálással kezdi meg . . . És csak később tudtam megnyugodni, már jó későn az estében, amikor a pénzem után kutatva, a jól megérdemelt forintokat nem találtam többé . . .

Az aradi pénzügyigazgatóság és a fogyasztási szövetkezetek

(A pénzügyigazgatóság végzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, január 31

Az *Aradi Kereskedők Köre* tudvalevően több aradi kereskedő megkeresése folytán föliratot intézett a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy az *Aradmegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási és értékesitő szövetkezetétől* az 1880. évi LX. törvénycikkben foglalt adókedvezmény, miután a szövetkezet nem tagjai részére is kiterjeszti üzletét, vonassék meg; egyben kérte, hogy az Aradmegyében müködő fogyasztási szövetkezetekre nézve vizsgálat indittassék, s amennyiben azt konstatálnák, hogy azok nem tagjaiknak is elárusitanak, azoktól is az esetleg élvezett adókedvezményt vonja meg.

A pénügyminiszter a föliratot elintézés végett az *aradi kir. pénzügyigazgatósághoz* tette át, amely ma küldte meg erre vonatkozó végzését az Aradi Kereskedők Köréhez.

A végzés szerint az Aradmegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási és értékesitő szövetkezet csak a mult év végével zárta be az első üzleti évét: minthogy pedig a társulatok adója mindig az adóévet megelőző három évi, amennyiben pedig a társulat annyi évig fenn nem állna, az üzlet megkezdésétől számitandó időre készitett mérleg alapján vettetik ki, — a szövetkezetre nézve az adókivetés még nem történt meg, s igy az adókedvezmény sem adatott meg.

„Figyelemmel azonban arra", — mondja a végzés — „hogy a kérvény állitása szerint az egyesület üzletkörét nemcsak a saját tagjaival való összeköttetésre terjeszti ki az igazgatóság, ebben az irányban adatok szerzése iránt intézkedett, amennyiben a beszerzendő adatokkal igazolva lesz, *hogy az egyesület üzletkörét nem kizárólag a tagjaival való összeköttetésre terjeszti ki*, a megadóztatás alkalmával figyelemmel lesz arra, hogy az egyesület az 1880. LX. t.-cikkben foglalt *adókedvezményben ne részesüljön.*"

Ezután a *vidéki* fogyasztási szövetkezetekre tér át a végzés, amelyek nagyobb része első üzleti évről szóló mérlegét szintén nem készitette el, s igy még megadóztatva nem lett.

Kivétel az *ágyai fogyasztási és hitelszövetkezet*, a melynek mult évi adójának megállapitásánál a nyers jövedelemből *78 kor. 12 fillér* az 1880. LX. t.-cikk alapján *levonatott*. A kir. pénzügyigazgatóság nyomozást inditott az iránt, hogy a szövetkezet az előző év folyama alatt üzletkörét kizárólag a *saját tagjaival* való összeköttetésre terjesztette ki. A mennyiben a beérkezendő adatok *ennek ellenkezőjére* szolgáltatnának bizonyitékot, az igazgatóság a jövő évi kivetés alkalmával intézkedni fog, hogy a levonásba hozott összeg *megadóztatás alá kerüljön.*

Az *Aradi Kereskedők Köre* a pénzügyminiszterhez intézett föliratát másolását megküldte az ország kereskedő-egyesületeinek, amelyek nagy részénél az helyeslő visszhangra talált. A többek között a Fővárosi Kereskedők Egyesülete, a Budai Kereskedelmi Társulat, a Szalontai Kereskedők Társulata, a Szentesi Kereskedők Egyesülete. stb. értesitették a kört, hogy a mozgalmat pártolják, s részben hasonló szellemü föliratot intéznek a pénzügyminiszterhez.

Két peticio.

(Samassa János és Jakabffy István mandátuma)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 31

A budapesti Kuria választási tanácsa ma ismét két peticiót tárgyalt. Folytatta és befejezte a tárgyalást a *mátészalkai* peticiót ügyében, melyben a *vizsgálatot elrendelték*, és megkezdte a *kápolnai* választás ellen beadott peticiót tárgyalását.

A két mandátum sorsáról a következő távirati értesités számol be:

A szalkai mandátum.

A Jakabffy István ellen beadott peticiót dolgában a Kuria II. választási tanácsa ma délelőtt hirdette ki végzését. A Kuria a *bizonyitási eljárást elrendelte*, s foganatositásával a budapesti kir. itélőtáblát bizta meg.

A kápolnai választás.

A hevesmegyei kápolnai választókerületben a mult évi október hó 3-án megtartott országgyülési képviselőválasztás alkalmával *Samassa* János dr. szabadelvüpártit választották meg, több mint 600 többséggel, *Kállay* Manó függetlenségi jelölt ellenében. A választást *Baróczi* Mihály és kilenc társa peticióval támadta meg, etetés, itatás, vesztegetés miatt. Kérvén a mandátum érvénytelenitését. A kérvényt ma tárgyalta a kir. kuria I. választási tanácsa, *Paiss* Andor elnöklete alatt. A kérvényezők képviseletében *Nagy* Péter dr. miskolci ügyvéd jelent meg, választásvédőként *Ragályi* Lajos dr. budapesti ügyvéd szerepelt.

Alaki kifogás a kérvény ellen nem emeltetvén, kérvényezők képviselője ismerteti a petició tartalmát, mely abszolut és relativ érvénytelenségi okokat foglal magában.

Samassa János dr. egri lakos, jogtanár, részességét bizonyitja abban, hogy megelőzőleg beleegyezett abba, hogy desatyja: *Samassa* János dr., egri lakos, érsekségi jószágigazgató, *Fehérpataki* Mihály deményi lakos. érsekségi ispán, *Bakonyi* Ignác kápolnai lakos érsekségi kasznár, *Alberti* Nándor nagy-tállyai lakos érsekségi tiszttartó, *Ivánszky* Jenő puszta-szikszói lakos, érsekségi tiszttartó, részletesen megjelölt esetekben és módon, egyes választóknak kisebb-nagyobb összegü pénzt, pénzértéket és más egyéb előnyöket, mint uradalmi legelőket, utakat stb. adjanak azért, hogy ő reá szavazzanak. — Részességgel vádolja Samassa dr.-t abban is, hogy a választókerület minden egyes községében 1901. szeptember hó 12-től kezdve 1901. október hó 3 ig, vagyis az általános választások határidejét kitüző belügyminiszteri rendelet megjelenésének napjától a választás napjáig, tudtával és beleegyezésével a fent megnevezett érseki uradalmi tisztek, a választókat etették és itatták, abból a célból, hogy reá adják szavazatukat.

A relativ érvenytelenségi okok felsorolása után, 1178 választó szavazatát kéri érvénytelennek kimondani; felsorolja tanuit a bizonyitási eljárás elrendelésének esetére és kéri a megválasztott képviselő, valamint *Samassa* József egri érsek kihallgatását is. Hiszi, hogy a bizonyitás eredményeként a Kuria ki fogja mondani a választás érvénytelenségét.

Ragályi Lajos dr. választásvédő kijelenti, hogy a kervény kiáltó pé dája annak, hogy ha a jogot nem az gyakorolja, akit az megillet, a joggal élő rendszerint megfeledkezik a jogokkal egybekapcsolt kötelességekről. Ez a petició nem egyéb, mint a sértett ambiciónak lázongása. Fokozott szigorral való megvizsgálását java-

solja annak, vajjon nyujt e a kérvény elég alapot a további eljárásra? Mert mind a tiz aláiró egyszerü paraszt ember, a kiknek egyike sem tudta jóformán hogy mit ir alá. Becsatolt egy hitelesen kiállitott nyilatkozatot, melyben 4 aláiró kijelenti, hogy az okirat tartalmát nem ismerik, nekik csak annyit mondtak, hogy uj választást akarnak, irják alá az irást. Az akció nem a községházán indult meg, hol közjogokat gyakorolni szoktak, hanem a korcsmában, ahol azokkal visszaélni szokás. A kérvény halmaza, a valótlanságoknak. Hogy a kérvényezők nem kérik Kállay állitólagos többségének megállapitását, hanem csak a választás érvényteleni tését, arra mutat, hogy féltek az ellenkérvénytől, melynek adatai Kállayt az uj választásra diszkvalifikálnák. Tagadja, hogy Samassa dr. valakinek pénzt, vagy előnyöket adott volna, vagy ilyen adományozás az ő tudtával történt volna. Tagadja a képviselőnek az etetés-itatásban való részességét, tagadja a kérvény minden egyes állitását, becsatolja a vádoltaknak és kérvényezők tanuinak az állitások valótlanságát igazoló nyilatkozatát s felajánlja a képviselő esküjét. Fölöslégessé lesz ilykép — ugymond — a tanuk és közöttük Samassa egri érsek kihallgatása, akire való hivatkozás ugyis csak zaklatás, mert igen jól tudják, hogy az érsek, főpapi állására való tekintettel ugyis élni fog az őt, a tanuskodás alól felmentő kedvezményével. Kéri a peticiónak, mint minden alapot nélkülöző valótlanságok halmazának el utasitását. — Ezután szünet következett.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Szombat: Svihákok, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Cirkuszélet, operette. Este: Vesztaszüzek, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Az aradi szinkör és Szeged.** Egy régebbi közgyülési határoz t alapján Szeged közmüldési tanácsosztálya a vidéki nagyobb városok nyári szinköreiről adatokat szerez be, hogy a szegedi nyári szinkör épitésére nézve ezek irányadóul szolgáljanak. *Lászlé* Gyula szegedi h. polgármester az *aradi* tanácshoz ma ismételten átiri, részletes tájékozást kérve arról, hogy az ottani szinkör hogy vált be, látog tja-e a közönség? No hiszen szép feleletet fog kapni. Annyi tanulságot mindenesetre fog meriteni a szomszédváros, hogy ha Leszkay féle szinigazgatója van, akkor ne épitsen arénát, mert ráfizet.

* **Szerepváltozás a Vesztaszüzekben.** Két operettelőadás lesz vasárnap. Delután *A cirkuszélet* kerül szinre, melyet utoljára karácsonykor adtak elő zsufolt ház előtt. Este *A Vesztaszüzek* hatodik előadása lesz. A vasárnap esti előadáson *Haidt* Margit szerepét, Bacchist *Vidor* Laura fogja énekelni.

* **A képviselő ur.** Rákosi és Guti bohózata a jövő hét folyamán kerül bemutatóra szinházunkban. A Vigszinháznak ez állandó müsordarabjából már eddig is több próba volt.

* **Szinészegyesület sajtópöre.** Pozsonyból táviratozzák: A pozsonyi törvényszék vádtanácsa *Kolényi* István elnöklésével tartott mai ülésében elutasitotta *Ditrói* Mórnak az országos szinészegyesület nevében *Pichler* Alajos, a *Pressburger Tagblatt* szerkesztője ellen becsületsértés miatt emelt vádját, és az eljárást végzésileg beszüntette. Az indokolás szerint a törvényszék elfogadta a vádlott szerkesztőnek a vizsgálat során kifejtett álláspontját, mely szerint ő a mult év március havában *Neue skandalöse Lügen und Frechheiten des Landes-Schauspielerverbandes* cimü cikének tartalmát szószerint a budapesti lapoknak az egyesület akkori gyüléséről szóló és a pozsonyi szinügyre vonatkozó tudósitásából vette és hogy a gyülésen történt felszólalások, nevezettesen *Márkus* József hirlapiróé, a pozsonyi visszonyoknak félreismeréséről tanuskodtak. Az indokolás végül megjegyzi, hogy az egyesület illető gyülésének elnöke, a ki a pozsonyi németnyelvü polgárságot sértő felszólalásokat nem utasitotta rendre, ezzel implicite azonositotta magát a támadásokkal és igy *részolgált* a vádolt lap szerkesztőjének kritikájára.

A „Vesztaszüzek"-et betiltották.

(A szinügyi-bizottság kritikája az aradi szintársulatról.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, január 31.

Az aradi szinügyi-bizottság nagyfontosságu, elvi jelentőségü határozatot hozott ma, mikor megtiltotta a *Vesztaszüzek* cimü operettnek az aradi szinházban való előadását. A határozatot *Avarfy* Ferenc tag inditványára hozták hosszas és beható vitatkozás után, amelynek keretében sulyos birálatnak vetették alá a mostani gyenge társulatot, a müvezetést, a szellemet, sőt még a — zenekart is.

Mondja ránk a főváros, hogy erkölcsbirák vagyunk s hogy erőlködéssel akarjuk megmenteni azt a kis falusi erkölcsünket, ami még van, — s a szinügyi bizottság határozata mégis helyénvaló, okszerü és szükséges.

A mostani esetben és szorosan a *Vesztaszüzekre* vonatkozólag talán nem nagyfontosságu a határozat, mert egy kissé megkésett, sőt a végrehajtás tekintetében egyenesen illuzórius, de van *elvi fontossága* és pedig két oldalu. Első sorban megállapitja a szinügyi-bizottságnak azt a jogát, hogy egyes *szindarabok betiltásához joga van*, másrészt pedig kifejezője annak az egyedül helyes elvnek, hogy a szinház nem trágárságoknak és nem botrányos allotriáknak, hanem szindaraboknak előadási helye.

Különösen áll ez az aradi szinházra, amelynek vezetősége kutyába vesz minden müvészi tekintetet s számitó pénzpolitikát folytat, hogy minél jobban kihasználja azt a két hónapot, amit még itt tölt.

A *Vesztaszüzek* például más szinpadon megállhatja helyét és senki meg nem botránkozik rajta, mert tudják *ugy* előadni, hogy *megbotránkoztató ne legyen*. Másutt a sikamlós részeken keresztül siklanak, hogy feltünő ne legyen, nálunk épen ezeket pointirozzák, ezeket emelik ki, sőt hogy érthetőleg legyen, mindjárt meg is magyarázzák. Ami másutt frivol, az nálunk trágár, ami más szinházban cédaság, az itt ordináré. A határozat tehát nem a darab, hanem az *előadás rondasága* ellen szólt.

Es igy elérte az aradi szinház müvezetősége azt, hogy a *Vesztaszüzeket* élvezhetetlenné tette Aradon, pedig a zenéje szép, fülbemászó muzsika, a szövege pedig szellemes és tarka. Es hogy ha a melódia szépségét összevegyitenék a szöveg frivolitásával, sokkal jobb átlag kerülne elő. De egy szinháznak nem szabad megtennie azt, amit Leszkayék tesznek: hogy egy szép darabot a benne előforduló cochonériák kedvéért adatnak elő.

Ez a vélemény különben kifejezést nyert a szinügyi bizottság mai ülésén, melynek szigoru határozata nem annyira a darabot magát itéli el, mint inkább azt a szellemet, amelyet Leszkay hozott be az aradi szinházba.

Az érdekes és izgatott ülés lefolyásáról az alábbi tudósitás számol be:

A szinügyi bizottság első ülésének érdekes tárgya van. A „Vesztaszüzek" betiltásáról van szó, ez pedig elég fontos dolog ahhoz, hogy az ülés látogatott legyen. Együtt is vannak a bizottsági tagok valamennyien, eljöttek az uj tagok is: *Andrényi* Károly, *Mülek* Lajos dr. és *Tedeschi* Viktor. A gyülést már előbb meg kellett volna tartani, de *Urbán* Iván főispánnak, a ki személyesen akart az érdekes ülésen elnökölni, nem volt ideje előbb összehivni a tagokat Igy maradt hétfőről péntekre az ülés, persze nem az ügy hasznára.

Nehány kisebb tárgy után rátérnek *Avarfy* Ferenc ismeretes inditványára, mely a „Vesztaszüzek" cimü operett előadásának betiltására vonatkozik.

(A bevezetés.)

Az inditványt maga Avarfy indokolta meg a következőkben:

— Mint napibiztos megnéztem a „Vesztaszüzek" előadását. Mondhatom, hogy Leszkay sok szemetet hozott Aradra, de ez a legnagyobb szemét, amit ládájából itt kiöntött. A közönség valósággal megbotránkozott az előadáson és az én fülem hallatára szidta a szinügyi bizottságot, mely nem tud érvényt szerezni jogának. Ilyen darabot még nem adtak az aradi szinpadon s nyiltan kimondom, hogy disznóság volt ilyen darabot az aradi közönség elé tálalni. Az igazgatóval kötött szerződés 3-ik pontja imperative kimondja, hogy erkölcsrontó darabok elő nem adhatók, már pedig ezt az operettet arcpirulás nélkül megnézni nem lehet. A darab egyik nőszereplője járt nálam megköszönni, hogy inditványomat beadtam, tehát nemcsak a közönség, hanem maguk a szereplők is megundorodtak attól.

Mülek Lajos: No az bizonyosan öreg lehetett!

Avarfy Ferenc: Sőt, éppen fiatal volt. Nekünk nem a Leszkay zsebére kell gondolnunk, hanem arra, hogy szinházunk eddigi nivója fentartassék.

(Bérlők a „Vesztaszüzek" ellen.)

Most bemutatja Avarfy a szinházi bérlőközönség kérelmét, mely szintén a darabnak müsorról való levételét kéri. Azután igy folytatja:

— Az aradi szinigazgató nem kap szubvenciót s igy jövedelmét a bérlet képezi. Ilyen darabok előadása által pedig oda jutunk, hogy bérlő nem fog akadni s az igazgatót végül majd a városnak kell szubvencionálni. Mert ezen darabba tisztességes család el nem viheti gyermekét.

Kéri végezetül inditványának elfogadását.

Rubos Árpád, ki a gyülésen Leszkay helyettesként vett részt, az inditvány mellőzését kéri. A szerződésben van egy pont, amely megengedi, hogy a Budapesten, Kolozsvárt és Bécsben szinrekerült darabok Aradon is szinrehozhatók s csak azok mutatandók be előleges cenzura végett a szinügyi bizottságnak, melyek sem Aradon, sem a masik három városban még nem adattak elő. A bizottságnak tehát csak preventiv intézkedési joga lehet, mert a „Vesztaszüzek" egyik fővárosi kőszinházban már szinrekerült. Ennélfogva a darab előadása meg nem tiltható. Felsorol ezután szindarabokat, a melyek szerinte ép oly pikánsak, mint ez az operett s még sem jutott senkinek eszébe azokat betiltani. Honnan vegyen az igazgatóság darabot, ha a *Magyar szinház* repertoárjáról nem kell, a *Vigszinház*-ról pedig azt mondják, hogy mulató és nem szinház. Miből meritse az igazgató a jövedelmét, mikor a *Rantzauk*, a *Pry Pál*-féle darabok alig hoznak 100 korona bevételt? Arról a női szereplőről pedig, aki Avarfyt köszönetével felkereste, maguk a pályatársnők mondták, hogy *meg fogják dobálni, ha ezután is oly kacérul fog viselkedni a szinpadon*, mint a „Vesztaszüzek" előadásán.

(A korszellem.)

Edvi-Illés László örül, hogy a szinügyi bizottság első ülésének vitája a mai rendszer megbélyegzésére szól. Ki vonja felelősségre az igazgatót, ha nem a szinügyi bizottság? Szó-

moru dolog, hogy *Rubos* Arpád sem tudott mással védekezni, minthogy a *Vesztaszüzek*-nél frivolabb darabot is adtak az aradi szinházban. Ha nem szoritják vissza ezt az áramlatot, akkor ne *szinügyi*, hanem *gazdasági* legyen a bizottság. Ez az egyetlen szinház Aradon s a közönség ha a trágárságokat nem akarja megnézni, nem mondhatjuk, hogy menjen máshová. A bérlőktől előre látatlanba beszedték a bérlet-pénzt s nem törődnek avval, hogy az elmehet-e az ilyen előadásokra.

Általános tetszés közt rójja meg azt az eljárást, hogy az aradi szinház a fővárosi magánszinházak minden korrumpált, erkölcstelen termékét befogadja. Most ugy áll nálunk a dolog, hogy senki feleségét és leányát el nem viheti a szinházba.

Mülek Lajos dr. Avarfy inditványa ellen szól. Nem a darab „hibás", hanem az előadás. Budapesten például *Fedák* Sári diszkrét játéka megmentette a darabot, az aradi szinészek pedig tönkreteszik, mert kiemelik benne mindazt, ami szemtelen és nem szinpadra való. Felszólalását igy fejezi be:

— Nem fogadom el Avarfy inditványát és ne legyen a bizottság se pápább a pápánál. Én elmegyek és megnézem a darabot, aki nem akarja látni, ne nézze meg. Bizzuk ezt a közönségre, mi térjünk napirendre az inditvány felett.

Ezután hosszabb vitatkozás indult meg arról, hogy joga van-e a bizottságnak a darab betiltásához. *Mandl* Vilmos dr. kimutatja, hogy a bizottságnak van joga ezt megtenni.

(Kritika a szinházról.)

Institoris Kálmán polgármester azt vitatja, hogy a bizottságnak nincs joga *betiltani* az előadást, legfeljebb figyelmeztetheti az igazgatót arra, hogy a darabot ne adja elő. Ahhoz azonban joga van a bizottságnak, hogy előirja, miként adható elő a szindarab. Majd igy folytatja:

— Itt volt *Fedák* Sári, láttuk, hogy a legsikamlósabb darabokban a legdiszkrétebb volt, észre sem vettük a frivolságot. De itt valóságos megbotránkozást kelt, hogy minden trágárságot kimondanak, sőt magyaráznak, ahelyett, hogy csak sejtetnék. Az aradi szinházban *nem művészetet táplálnak, hanem természeti durvaságokat. Ez ellen határozottan órást emelek.* Nekem ne mutassanak ott olyan öltözékeket, amelyek nem valók szinpadra és megköveteljük, hogy a *bujaságot* zárják ki a szinházból. Ezt kell megakadályozni, nem pedig szindarabok előadását.

Urbán Iván főispán szintén az előadási módot kárhoztatja. Azt mondja, hogy nálunk azokat a részeit a darabnak, melyeken átsiklani kellene, kiemelik, már pedig a bájak kimutatása nem tartozik a darabhoz. Az a véleménye, hogy ha *igy adják elő a szindarabot, akkor le kell venni a repertoárról.*

Avarfy Ferenc a zárszó jogával élve ismétli a bérlőközönség kérelmét a darab betiltása érdekében. Azt mondja a darabról, hogy az nem szinházba, hanem bordélyházba való.

(Betiltás főispáni döntéssel.)

Urbán Iván főispán felteszi a kérdést a szavazásra. Akik Avarffy inditványa és a *betiltás mellett* foglalnak állást, azok *igennel*, az inditvány ellen és a müsoron-hagyás mellett pedig *nemmel* szavaznak.

Igennel, vagy a *betiltás mellett* szavaztak:

Avarfy Ferenc,
Andrényi Károly,
Edvi-Illés László,
Mandl Vilmos dr.,
Varjassy Lajos,

A betiltás ellen szavaztak:

Institoris Kálmán,
Kabdebó János dr.,
Mülek Lajos dr.,
Reicher Károly dr.,
Tedeschi Viktor.

A szavazatok tehát egyenlően oszoltak meg, öt mind a két oldalon. A kérdést tehát *elnöki döntéssel* kellett eldönteni. Edvi-Illés közbe is szólt:

— Méltóságos uram, a város szeme méltóságodon függ . . .

A főispán a betiltás mellett döntött a következő kijelentéssel:

— Azt hiszem, hogy a közönség érdekében teszek, ha igennel, vagyis a *betiltás mellett* szavazok.

Igy aztán a határozat az lett, hogy a „Vesztazüzek" előadásának betiltását elrendelték.

A főispán még hozzátette, hogy ez a határozat nem a müvezető személyének szól, hanem elvi jelentőségü dolog. De a szinház ellen egyébként is sok a panasz. Rossz a szereposztás, a közönséget semmibe sem veszik, kóristanőknek adnak kegyből nagy szerepeket, egyszóval mindenből az látszik, hogy a müvezetőség arra számit: „két hónap mulva elmegyünk, mit törődünk a többivel." Ilyenformán pedig rossz emléke lesz Leszkay aradi müködésének.

(Hogy tiltsák be az előadást?)

A határozat tehát megvolt, az a kérdés maradt hát hátra: hogyan hajtsák végre? Mikor a főispán feltette a kérdést, egyszerre három tag is felkiáltott:

— Csak birtokon kivül felebbezhet:

Ami azt jelenti, hogy a darabnak már a mai előadása is betiltható, tekintet nélkül arra, hogy az igazgató megfelebbezi-e a határozatot, vagy sem.

Avarfy Ferenc azt inditványozta, hogy a bizottság ne törődjön a továbbiakkal, ez meghozta határozatát, az igazgató alkalmazkodjék ehhez.

A polgármester nem ajánlja, hogy azonnal hajtsák végre a határozatot, mert megtörténhetik, hogy a miniszter nem hagyja azt helyben s akkor az igazgató kártéritéssel fordul majd a város ellen.

Edvi-Illés László bizalmi kérdést vet fel. Vonja le a direktor a konzekvenciát a mai határozatból, csunya dolog volna, ha tiz évi aradi müködése után dacból ujjat huzna a bizottsággal. Ha pedig ezt akarja tenni, majd szembe fogja találni magát a bizottsággal akkor is.

A végrehajtásról több szó nem esett. A bizottság meghozta határozatát, mely 15 nap alatt megfelebbezhető. A müvezetőség tapintatára vall, hogy fügét mutatva a szinügyi bizottságnak, nemcsak a mai előadást nem szüntette be, hanem a darabot a jövő hétre is kitüzte.

Mandl Vilmos dr. javaslatára utasitották még az igazgatóságot, hogy a felette hiányos zenekart egészittesse ki, s azután a heves tárgyalás véget ért.

Az ülésen *Urbán* Iván főispán elnöklete alatt jelen voltak: Avarfy Ferenc, Andrényi Károly, Edvi-Illés László, Mandl Vilmos dr., Kabdebó János dr., Mülek Lajos dr., Tedeschi Viktor, Reicher Károly dr., Varjassy Lajos, Vannay Gyula, és Rubos Arpád.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 1. Tiszti kaszinó táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — Az aradi tanitók és tanitónők bálja. — Az aradi m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgák táncvigalmas (Kass-vendéglő.) — Táncestély Lippán (József főherceg szálloda.) — Az egyesült uj-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet álarcosbálja (Martini-vendéglő.) — Az eleki első asztaltársaság táncvigalma (Korona-vendéglő.) — A makói posta- és távirda altisztek és szolgák táncvigalma (Korona.) — Táncvigalom a Magyar Királyvendéglőben.)

Február 2. Az aradi szabómunkások szakegyletének táncvigalma (Kass vendéglő.) — Hangversenynyel egybekötött táncestély Battonyán (Korona-vendéglő.) — A soborsini tűzoltók táncvigalma (Arany Szarvas.) — A paulisi elvasókör táncvigalma. — A csermői tűzoltó-egylet táncvigalma (Kaszinó.) — Az aradi zenede növendékeinek házi estélye délután 5 órakor (Krispin-terem.)

Február 8. Az aradi állami tanitóképző intézet növendékeinek hangvers nynyel és tánccal egybekötött Mikes-ünnepélye (Központi Szálló.) — Az aradi kereskedő ifjuság táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az uj szent-annai társaskör táncvigalma (Zimmermann-vendéglő.) — A kisjenői járás jegyzői-egyletének táncvigalma (Kaszinó.) — Az aradvidéki tanitok-egylete borosjenői szakkörének hangversenynyel egybekötött táncmulatsága (Kaszinó.) — Az Acsev. főmühelyszemélyzete egyrészének táncmulatsága (Lippai sörcsarnok.)

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyző egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.) — Az aradi asztalossegédek táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 11. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Február 15. Buday Ida tánctanitónő növendékeinek próbabálja (Fehér Kereszt.)

Február 22. Az aradi mérnök- és épitész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.

Március 2. A Fehér Kereszt-egylet estélye (Fehér Kereszt.)

Március 15. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

(=) **Tanitók bálja.** A holnap, szombaton tartandó tanitók bálja — a közönség érdeklődéséből következtetve — mint az eddigiek, ugy ez is a legsikerültebb estélynek igérkezik. A hangverseny felette vonzó müsora nagy mértékben kelti fel az érdeklődést a zenekedvelő közönség körében s előreláthatólag ugy a mulatni vágyó közönség, mint a zenemüvészet iránt érdeklődők a várakozásnak megfelelő estélyen adnak egymásnak találkát. A közönség kényelmére a rendezőség ugy intézkedett, hogy a tanitó-bálra szóló belépőjegyek már délelőtt 9—12 óráig válthatók a templom utcai fiuiskola földszinti saroktermében, *Szilágyi* György egyesületi alelnöknél.

(=) **Bál az ingyen kenyérre.** Az A. Cs. Egyesült vasutak főmühely-személyzetének egy része február hó 8-án, a „Lippai sörcsarnokban" Boros Béni-tér 22 sz. a. táncvigalmat tart. Belépti-dij: személyjegy 80 fillér, családjegy 1 korona 60 fillér. A tiszta jövedelem az ingyen kenyér alapra fordittatik.

(=) **Az aradi zenede növendékei** február hó 2-án a Krispin-teremben zártkörü házi zeneestélyt rendeznek, a melyet tánc követ. A mulatság délután 5 órakor kezdődik. A kitünő ételekről és italokról özv. Duffner Józsefné gondoskodik.

A kamatláblesszállitás.

(A bécsi tőzsde hullámzása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 31.

Már a mult hetekben szó volt arról, hogy az *Osztrák-Magyar Bank* a kamatlábat 4 százalékról 3 és fél százalékra szállitja le.

Az eszmével a bank főtanácsa akkoriban egész komolyan foglalkozott, de ismeretlen okokból, a kamatlábat nem szállitotta le. Már akkor az a hir járt, hogy a kamatláblesszállitás csak ideiglenes elhalasztást szenvedett s hogy a bank az eszmét még nem ejtette el végképpen.

Ma aztán meglepő hirt táviratoznak a bécsi tőzsdéről. A hir arról szól, hogy az Osztrák-Magyar Bank mai ultimo-prolongációja alkalmával a bécsi tőzsdén nagy volt a pénzkereslet, ennek ellenében alkalmas váltót alig lehetett találni a tőzsdén.

A pénz ma 2 és háromnegyed százalékra hanyatlott alá s a nyilt piacon a pénz egyszerre *öt-negyed százalékkal lett olcsóbb* a kamatlábnál.

Evvel egyidejüleg azt is jelentik Bécsből, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a február 4-én tartandó főtanácsülésen fog foglalkozni a kamatláblesszállitással és valószinüleg elfogja határozni a leszállitást.

Ezzel szemben az Osztrák-Magyar Bankhoz közelálló „Tressor" cimü pénzügyi szaklap azt irja, hogy bankkörökben még mindig nem tartják valószinünek a kamatláb leszállitását s a legközelebbi napok

eseményeitől tették függővé a kamatlábleszállitás ügyét.

A bank, mint Bécsből táviratozzák, az utóbbi időben rendkivüli sok kisebb értékü, 10—20 koronás papirpénzt vont be és ezek helyett aranypénzt bocsájtott forgalomba.

Ennek állitólag az az inditó oka, hogy a közönség hozzászokjék az aranypénzzel való fizetésekhez.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendes heti értekezletet tart, melyre ez uton is meghivja a t. tagokat az elnökség.

(*) **Az aradi bur-asztaltársaság** évi rendes közgyülését folyó év február hó 2-án tartja a Halász-utcai Fehér galamb vendéglőben. *

Állás-megszüntetések a városnál.

(Javaslat a közgyülés elé.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, január 31.

Nagy és Arad városnak további fejlődésére életbevágó feladatot teljesit az a bizottság, melyet *Müller* Károly elnöklete alatt küldött ki a közgyülés, a végből, hogy a városi hivatalok körül esetleg lehetséges megtakaritások iránt megállapodásra jusson és tanácskozásainak eredményéről a közgyülésnek jelentést tegyen.

Ez a bizottság ma délután tartotta első érdemleges tárgyalását és konstatálhatjuk, hogy munkája a milyen gondos, körültekintő, ép annyira figyelembe veszi ugy a város, mint a tisztviselők érdekeit.

Hatalmas munka az, ami a bizottság előtt áll és felelősséggel teljes.

A mai ülésen különösen három szembeötlő momentum volt, a mely kiválik a többi közül.

Az első fontosabb dolog az volt, hogy *a város kerületeinek uj beosztásánál*, melyet a választók mennyisége szerint kell végezni, azt a határozatot hozták, hogy a megalkotandó uj szervezeti szabályrendeletbe egyelőre nem veszik be sem a törvényhatósági bizottsági tagok számát, sem a kerületek beosztását, azért, mert *Avarfy* Ferenc felebbezésének valószinüleg hely fog adatni s a *törvényhatósági bizottsági tagok, valamint a választókerületek számát fel kell emelni.*

A másik érdekesebb része az értekezletnek Müller Károly amaz inditványa volt, hogy a *közgyüléseket* ezentul, mint az komoly testülethez illik, *ne délután, hanem délelőtt tartsák*, mint ez minden más városban szokás. Az inditvány fölött nem határozott a bizottság, s a kérdés eldöntését a közgyülésre bizzák.

A harmadik érdekesebb megállapodás már a megtakaritásra vonatkozik. *Állások beszüntetését* fogják javasolni a közgyülésnek. Ilyen beszüntetendő állás a *vámfelügyelői*, továbbá a *városi kamarás* mellett müködő *segédtiszti* állás. Magát a *kamarási állást* is a legközelebbi megüresedés után meg fogják változtatni. Más cim és kevesebb fizetés jár majd vele.

A bizottság ma munkának csak igen kis részével készült el.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósitás szól:

Müller Károly, mint a bizottság elnöke felkérte *Institoris* Kálmán polgármestert, tegyen előterjesztést a megtakaritások mikéntje iránt.

Institoris elmondta, hogy a szervezeti szabályok revideálásában egy szükebb körü bizottság egész a jegyzői teendőkig jutott. Megbeszélték azt is, hogy egyelőre miféle megtakaritások lennének eszközölhetők és miféle állások lennének megszüntethetők.

Ezután felolvasták a város régi szervezeti szabályzatát és megjegyzésekkel ejtettek azon módositásokat.

A „törvényhatósági bizottság" cimü fejezet 5. §-át, mely a bizottsági tagok és a választókerületek számát határozza meg, Institoris polgármester inditványára egyelőre függőben hagyták, miután Avarfy Ferenc felebbezése folytán a bizottsági tagok és a kerületek számát föl fogják emelni.

A törvényhatósági bizottság elnöke eddig a főispán, akadályoztatása esetén a polgármester és ha egyik sem ér rá, a főjegyző volt. Az uj szabályrendelet szerint a főjegyző helyett a *helyettes polgármester* helyettesiti a főispánt és a polgármestert.

A 9-ik szakasznál, mely a törvényhatósági közgyülések idejét határozza meg, *Müller* Károly azt inditványozza, hogy a közgyüléseket ezentul ne délután 4 órakor, hanem *délelőtt 10 órakor* tartsák meg.

Institoris Kálmán elmondja, hogy már 1885-ben, mikor a mostani szabályrendeletet megalkották, szó volt erről, s a tisztviselők szivesen el is fogadnák ezt, de akkor a polgárság ellenezte, mert az ügyvédek, kereskedők, iparosok csak idő áldozatok árán vehettek részt a délelőtti közgyüléseken.

Müller Károly megengedi, hogy lesz egy pár ember, aki fel szólalna ez ellen, de a törvényhatóság tiszte oly komoly, hogy azt délután nem szabad elkedélyeskedni. Aki pedig elvállalta a bizottsági tagságot, az ugy ossza be az életrendjét, hogy délelőtt is járhasson közgyülésekre.

Rosenberg Miksa dr. a délutáni közgyülések mellett érvel.

Müller Károly már csak azért is helyesebbnek tartja a délelőtti közgyüléseket, mert az ország minden városában délelőtt vannak a közgyülések, mért ne lehetne ezt Aradon is megbonositani.

Steiner Jakab azon indokolással, hogy a tisztviselőkre, akik a közgyülés tagjai, délelőtt szükség van a hivatalban, a mostani beosztást tartja alkalmasnak.

Virágh Lajos főmérnök a délelőtti közgyülést pártolja.

A kérdést végre is eldöntetlenül hagyják, mert ugyis a közgyülés elé kerül, mely végkép dönteni fog az ügyben.

Az egyes *tisztviselők munkakörének beosztásánál Steinhardt* Mór dr. helyesebbnek találja, ha a tisztviselők munkakörének beosztása a közgyülésre bizatnék. A tisztviselők önérzetét és tekintélyét nem csorbitaná, ha a közgyülés szabná elő azok munkakörét. Egyáltalában azt szeretné, ha az állások megszüntetése és a tisztviselők munkakörének beosztása a közgyülés jogát képezné.

Institoris polgármester azt mondja, hogy a munkakör beosztása eddig mindig a polgármester joga volt, mert az legjobban tudja, hogy a tisztviselőket milyen munkakörben lehet legjobban felhasználni.

Steinhardt dr. ekkor módositva adja be inditványát, mely szószerint igy hangzik:

„A közgyülés a *polgármester javaslatára* a tisztviselők munkakörét a szükséghez képest időről-időre megállapitja, tekintet nélkül a tisztviselő cimére."

Ezt a módositást el is fogadta a bizottság.

Ezután az egyes ügyosztályok munkakörére és személyzetére tértek át.

A *közigazgatási* ügyosztályban semmiféle *változás nem történt.*

A *gazdasági* ügyosztálynál a munkakör kérdése is némi mozgalmat keltett.

Institoris polgármester azt inditványozta, hogy a városi középitkezések s a vizszabályozási ügyek tárgyalását vegyék ki a gazdasági ügyosztályból és bizzák pl. a főjegyzőre, aki ezeket az ügyeket ép ugy el tudja referálni, mint a gazdasági tanácsnok. Avval indokolja inditványát, hogy a gazdasági ügyosztályban néha egy ember vállára nehezedik sok dolog, s ezért sokszor tulfizetések is történtek, s különben is a tanácsnok nem tanulmányozhatja elég körültekintéssel az ügyeket.

Varjassy Lajos szerint ezen már azáltal is segitve van, ha a *számlabeli követelések előadását* az adóügyi osztályhoz átteszik.

Müller Károly elnök arra kéri a bizottságot, hogy maradjon a megtakaritás kérdésénél, s csak az egyes ügyosztályok személyzetét vegye tárgyalás alá. Mert a munkakör beosztást később is el lehet dönteni.

Kéri a tagokat, hogy szóljanak hozzá, lehete a gazdasági ügyosztálynál egyes tisztviselőket néikülözni s ha lehet, kire bizzák a munkájukat.

Institoris kijelenti, hogy ennél az ügyosztálynál nagyobb megtakaritást nem tudna elérni. Egyedül a *vámfelügyelői állás beszüntethető.* Ennek 4000 korona a javadalmazása: 2600 korona fizetés és 1400 korona lótartási átalány. Ezt az állást egyesiteni lehet az italmérési felügyelői állással, melynek jövedelme 3400 korona. A lóátalányt az italmérési felügyelőnek meg lehet hagyni, mert sokszor kell kimennie a külvárosokba. A vámfelügyelőnek az állás megszüntetése után 1794 korona nyugdijra van jogosultsága, mig az italmérési felügyelőnek mostani szolgálatai után 1970 korona nyugdij járna. A megtakaritás körülbelül 1400 korona lenne. Mind a két állás olyan, hogy a polgármester minden további nélkül elmozdithatja őket. Nyugdijat a törvényhatóság szavazott meg nekik.

Steinhart Mór dr. hozzájárul a vámfelügyelői állás megszüntetéséhez és ennek munkakörét ő is az italmérési felügyelőre bizná. De fölöslegesnek tartja a lótartási dijat, mert telefon áll a rendelkezésére. Az italmérési felügyelőnek a jövőben legyen kevesebb fizetése, mert a mostani aránytalanul nagy. Mondassék ki továbbá, hogy *a polgármester által kinevezett tisztviselők nem nyugdijképesek. A kamarási hivatalt*, mint olyant, *tárgytalannak tartja*, ép ugy, mint a megyénél a várnagyot. A jelenlegi kamarástól sem a cimet, sem a fizetést elvonni nem lehet, bár funkciója alárendelt, de azt egy segédtiszt is elvégezheti. A kamarás mellett most müködő segédtiszt is fölösleges s ezt az állást meg lehet szüntetni.

Varjassy Lajos a segédtiszti állást megszüntethetőnek tartja, mert annak a dolgát elvégezi egy dijnok. Ám ha a kamarás beteg, akkor máshonnan kell munkaerőt kérni. A kamarás szükséges.

Steinhardt: De nem ilyen cimmel és fizetéssel.

Varjassy: Ezt kapta, bár nem kérte. Azonkivül vagyoni felelősséggel tartozik.

Steinhardt: A kamarási hivatalt, mint különálló hivatalt meg kell szüntetni és be kell olvasztani a gazdasági ügyosztályba. Ha az állás megüresedik, 1100 forint helyett kapjon 800 forintot, annyit, mint egy adótiszt. A segédtiszti állást már most lehet dijnokkal helyettesiteni.

Az inditványt ily értelemben elfogadják, s Müller Károly határozatképpen kimondja, hogy a *vámfelügyelői állást* a bizottság *megszüntetendőnek tartja*, a kamarás fizetését üresedéskor *leszállitandónak, a segédtiszti állást dijnokkal* lehet helyettesiteni. A kapust a szolgai állományba sorozzák.

Az ülést ezután berekesztik s további tárgyolások végett a jövő hét folyamán jönnek össze.

Az ülésen jelen voltak Müller Károly elnöklete alatt: Bund Henrik, Fetter Géza, Institoris Kálmán, Kádas Kálmán, Pozsgay Lajos dr., Perger János dr., Rosenberg Miksa dr., Sarlot Domokos, Steinhardt Mór dr., Steiner Jakab, Virágh Lajos, Varjassy Lajos, Marosi Miklós, mint jegyző.

HIREK.

A főispán életveszélyben.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, január 31

A szinügyi bizottság mai ülésére igy köszöntött be *Urbán* Iván főispán:

— Kicsibe mult, hogy hamarosan majdnem főispán-installáció lett Aradon . . .

A hüledező bizottsági tagoknak aztán elmondotta a főispán, hogy tegnap Török-Becséről Szegeden át Budapestre utazott a gyorsvonattal, a melylyel komoly baleset történt. Eltörött az étkező kocsi kereke s ha az ott foglalatoskodó szakács idejekorán meg nem rántja a vészféket, kisiklott volna az egész vonat. Ő a porul

járt étkező mögötti kocsiban ült, a hol legközelebb volt a veszedelem. Szerencse, hogy még jókor segiteni tudtak, különben ki tudja, mi történik.

A balesetet egyébként egyik ma érkezett szegedi ujság igy irja meg.

A Szegedről tegnap délelőtt tiz órakor elindult gyorsvonatnak baja esett és csekély hija, hogy szerencsétlenség nem történt. A gyorsvonat kocsijainak kerekeit Szegeden szokták az 5 percnyi várakozás közben megvizsgálni, hogy nem állott-e be utközben valami hiány. A tegnap délelőtt Temesvárról érkező és innen továbbmenő vonatnál megejtették a vizsgálatot, de semmi hiányt nem észleltek.

A vonat mikor Nagy-Körösi elhagyta és már Czeglédhez közel ért, *egyszerre megállott*. Az utasok megijedtek, de mégis csendben várták a kalauzt, hogy megtudják az okát ennek a hirtelen megállásnak. Ugyanis az étkező kocsinak egy tengelye eltörött, amit azonban azonnal észrevettek és a vonatot nyomban megállitották. Ez volt a szerencse, mert ha a törés által okozott recsegésre abban a pillanatban nem lesznek figyelmesek, könnyen végzetessé válhatott volna a baj az utasokra is. Igy azonban az utasokat átszállitották a nyilt pályán, ugy, ahogy lehetett az étkező-kocsi előtt álló csomagszállitó kocsiba és $1^1/_2$ órai késéssel elindultak Ceglédig. Itt egy első- és egy harmadosztályu kocsit csatoltak még a vonathoz, melyekben azután az utasok már kényelmesebben helyezkedtek el.

A kiállott izgalmon kivül egyéb baja senkinek sem történt.

—

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, január 31.

A ingyen kenyér céljait még mindig hangya szorgalommal szolgálják az apró iskolás fiuk és leánykák.

Mai és tegnapi gyüjtésünk tételeiben jószivü gyermekek szerepelnek tulnyomó számban filléres adományaikkal. Buzgólkodásával szinte lelke ez a gyermeksereg ennek a nemes misszionak. Óvjuk azonban őket, hogy buzgóságukat a gyüjtésben csak a családi körre és az ismerősök körére terjeszszék ki, mert a formalis házalást ilyen ivekkel tiltja a törvény.

A kenyeres boltban elfogyott a két nap alatt négyezer adag kenyér.

A megállapitott napi átlag tehát emelkedett.

A két napi gyüjtésünk eredményéről itt adunk részletes kimutatást:

	Korona
Zachariás Árpád gyüjtése F.-Iratos	*8.68*
Bruckner László gyüjtése	*6.58*
Frankl Róbert gyüjtése	*3.40*
Kohn Vilmos gyüjtése	*3.28*
Kohn Ernő gyüjtése	*2.72*
Mai gyüjtésünk eredménye	*24.66*
Hozzáadva a tegnap kimutatott	*3296.90*
Eddigi összes gyüjtésünk ...	**3321.56**

*

Zachariás Árpád gyüjtése. Egy társaság *8 korona 68 fillér*.

Bruckner László gyüjtése. Bruckner Lajos 10, Bruckner Ödön 40, K. Nándor, Kovács József, S. N. 20—20, Várkövi Ilonka 10, Bruckner Rózsika, Wittmann Antal 20—20, Zachariás Margitka 10, Nagy Ilonka, Blaskovits Lajoska, N. N., F. F., K. L., Brenner Mathias, Tumó, Gog 20—20, Bécsi Ede Lajos 10, Káspár Anna 20, W. V. 58, K. F., Gyula 10—10, Matsak 20, Höfler 20, Holcsehwandné 40, B. Jánoska, Reiner, W. A., Ostermann Imre, H. K., Dávidek, Fausztin Alajos 20—20 fillér *Összesen 6 kor. 58 fillér*.

Frankl Róbert gyüjtése. N. N. 10—10, Frankl 1 kor., C. Frankl 80, Morgenstern 40, Morgenstern L. 20, Dick Manó 20, Bruckner Rózsika 10, N. N. 60, N. N. 20, Rotstein Alfréd 10, Frankl Róbert 20, N. N. 12, Krausz Józsika, Aufricht Gusztika, Leopold Irén, Leopold Rezső 2—2 fillér. *Összesen 3 kor. 40 fillér*.

Kohn Vilmos gyüjtései Kohn Elza 4, Birer N. 60, Kisfaludiné 20, Vadas Béla 10, Nagy Istvánné 40, Kohn Vilmos 4, N. N. 10, A. A. 40, Terék Istvánné 1 kor., Gebey Mihály 40 fillér. *Összesen 3 korona 28 fillér*.

Kohn Ernő gyüjtése: N. N. 10, H. M. 40, Danyán Zolt 20, Erdei Laura 20, Spitzer Rózsi 10, Kohn Nándor 6, Földi Ittvánné 20, Medgyesy Erzsi 10, Warga Eszti 10, T. K. 50, Salgó Pirike 20, Kohn Ernő 10, *Összesen 2 korona 72 fillér*.

Az adományokat a *kiadóhivatal* cimére kérjük küldeni.

Gyüjtőivvel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szivesen szolgálunk.

—

— Felkérjük mindazon előfizetőinket, kik előfizetéseiket még ez évre be nem küldték, sziveskedjenek azt lehetőleg postafordultávai beküldeni, nehogy lapunk további küldését kénytelenek legyünk megszüntetni.

— A király Budapesten. Bécsből jelentik, hogy a király kedden este Budapestre utazik és két hetet fog ott tölteni.

— „Erzsi." Rudolf tronörökös halálának mai évfordulóján, mint minden évben a német császár most is koszorut helyezett a koporsóra. A következő felirattal: *A hü barátnak II. Vilmos.* A délután folyamán *Stefánia* is megjelent a kapucinusok sirboltjában és koszorut helyezett a sirra. Windischgrätz hercegné koszorut küldött *„Erzsi"* felirattal.

— Halálozás. *Gherba* György csermely jegyző 54 éves korában ma meghalt. Gherba öt napig tudőgyuladásban feküdt. Az elhunyt jegyző fiát tudvalevőleg tegnap Pankota község jegyzővé választották meg.

— A fölpofozott főhadnagy. Különös utcai botrány játszódott le Bécsben, mint a bécsi *Arbeiter Zeitung* irja. A bécsi Eszterházy-utca egyik házának kapujában egy főhadnagy beszélgetett egy hölgygyel, midőn mellette kissé ittasnak látszó munkásember haladt el s belé ütközött. A főhadnagy erre rendreutasitotta, mire a munkás visszafordult és szó nélkül kétszer pofonütötte. A főhadnagy egy pillanatra elbódult az ütéstől, majd magához térve, kirántotta a kardját s megkardlapozta a polgárt. Ezután visszadugta a kardját a hüvelybe és a munkással kölcsönösen szidalmazni kezdték egymást. A főhadnagy azzal akarta elhallgattatni a munkást, hogy bezáratással fenyegette. A vita folyamán egy szatócsüzlet előtt, a hatalmas erejü munkás a főhadnagyra vetette magát s fojtogatni kezdte. Az üzlet tulajdonosnője hogy az utcai botránytól megmentse a tisztet behuzta a boltba. A főhadnagy eközben lebukott a földre s a munkás rátérdelve, tovább ütlegelte. A tiszt nagynehezen kiszabaditotta magát, előrántotta kardját és az üzlet sarkába menekülve, hatalmas Muliné vágásokkal védekezett. A boltosnő közéjük rohant, elválasztotta őket, mire a főhadnagy hosszas köyörgésre letette a kardját. Egyszerre a munkás hirtelen elkapta a kardot s az utcának iramodva, elfutott. Az időközben előhivott rendőrök utólérték a bécsi Herkulest s a rendőrség fogházába vitték. A kellemetlen ügynek a katonai hatóságok előtt is lesz folytatása.

— Egy volt miniszter halála. Szófiából távíratozzák, hogy *Belinov* Iván volt közmunkaminisztert ma az utcán hirtelen szélütés érte, minek következtében meghalt.

— Véres tagositás A alsó idecsi tagositás alkalmával történt zendülés ügyében *Köllő* Ignácz kolozsvári vizsgálóbiró és gr. *Lázár* Miklós ügyész még mindig folytatják a községben a vizsgálatot. Mint már megirtuk, letartóztatták első izben a községi elöljárókat és főkolomposokat, ujabban még *öt letartóztatás* történt s igy most összesen 12-en vannak vizsgálati fogságban. A község lakossága körében még ma is általános a vélemény, hogy a tagositás őket csak birtokukban röviditette volna meg és az uj birtokos, *Klosz*, az ő kárukat akarta a tagositás kérel nezésevel.

— Ongyilkosság árán a kórházba. *Orsováról* táviratozza tudósitónk, hogy ott *Monics* János, szófiai illetőségü kertész ma *kést szurt a nyakába*, hogy igy megbetegedvén, a kórházba felvétesse magát. Terve sikerült.

— Tüz a Kiss Ernő-utcában. Ma éjjel 2 órakor tüz ütött ki a Kiss Ernő-utcában. Az égbolt egyszerre vérvörös lett a lángok szinétől s a városban néhány perc alatt szétfutott a tüz hire:

— Ég a waggongyár!

Persze ebből mi sem volt igaz. Az egész tüz annyi volt, hogy a *Rutkovszky* Ferenc rézmüves műhelyének háta mögött lévő szén- és kolofonium raktár gyuladt ki. A tüzoltók hamarosan eloltották a tüzet.

— Váló királyi pár Hogy a civizáció mennyire terjedt a négerek közt is, a következő eset illusztrálja: *Lobengula*, a matabelik királya, a ki anyi borsot tört az angolok orrá alá, de a kit végre is legyőztek, 1900 február havában egy miss *Jewel* nevü angol nőt vett nőül. Az angol hölgy azonban megunta a néger királynői dicsőséget és — mint Londonból jelentik — válópert inditott királyi férje ellen. A válókeresetben azt hozza fel okul, hogy férje megcsalja egy Maud *Wilson* nevü urhölgygyel, a kit nőül is akar venni. Ebből a célból el akarja őt tenni láb alól, sőt egy izben már kevésbbé civilizált kaffer-módra le is akarta őt szurni a lándzsájával.

— Az anyós, mint szerető *K.* Gusztáv, harminckétéves budapesti könyvelő két év előtt feleségül vette özvegy *B.* N.-né csinos leányát. Az anyós röviden az esküvő után a fiatal párhoz költözött, akik igen boldog házaséletet éltek. K.-né egy fél év előtt olyan beteg lett, hogy gyógyintézetbe kellett mennie. Ezalatt a 40 éves özvegy vezette vejének háztartását. Mikor a fiatal asszony meggyógyulva hazatért, hitvesét igen elváltozva találta. A fiatal pár között gyakoriak voltak a civódások s az anyós, ami nagy ritkaság, mindig veje pártján állott. Az asszony megunta a veszekedést s otthogyva férjét, egyik rokonához költözött. Az anyós pedig ott maradt a vejénél s most mint boldog szerelmes pár élik életüket. Ez az eset ritkitja párját az anyósok történelmében.

— Munkás-előadás. Az Aradi Nemzeti szövetség munkásképző intézménye vasárnap, februar hó 2-án, délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiuiskola disztermében tartja tizennegyedik szórakoztató és szak-előadását. Müsor: 1. Dalok. Enekli a Sebessy Ferenc mühelyszemélyzetének dalárdája. (Karnagy Kovács Pál.) 2. Szavallat. Előadja *Taugner* János. 3. Szakelőadás: A munkások a társadalomban. Tartja *Radó* Károly dr. 4. Szavallat. Előadja *Farkas* Ferenc. 5. Dalok. Enekli a Sebessy Ferenc mühelyszemélyzetének dalárdája. (Karnagy Kovács Pál. Ezen előadásra Aradváros hazafias iparosságát és munkásait ezennel meghivja a Munkásképző Intézmény elnöksége.

— Gyermekek a jég alatt. Megrenditő eset történt a napokban a Ferenc-csatornán, a hol négy iskolás gyermek került a jég alá s ott lelte halálát. A szerencsétlenségről az alábbi tudósitást kaptuk: Szerdán délután nehány sztapári iskolás fiu elment a Ferenc-csatornára korcsolyázni. A csatorna egy darabon be is volt fagyva s különösen a széleken elég erős volt a jég. A gyermekek itt kezdtek korcsolyázni s egymást hajva futottak végig a part közelében a sima jégen. Futás közben nem vették észre, hogy veszedelembe rohannak. Egy helyen a jég ki volt szedve a csatornából s a viz szinét csak az ujonnan megfagyott vékony jégkéreg

boritotta. A gyermekek neki rohantak a vékony jégnek s hatan, névszerint: *Kuricski* István, *Sipics* Milovoj, *Szekulics* Gyokó, *Fröhlich* Antal, *Gerber* József és *Gerber* Károly a jég alá merültek. Az elmerült fiuk valamennyien feljöttek a viz szinére s a vékony jégkéregbe akartak kapaszkodni, de az betört alattuk. Csupán két fiunak sikerült a keményebb jégréteget elérni. Nem messze a veszedelem szinhelyétől jégvágók dolgoztak, ezek meghallották a kiabálást s csáklyák segélyével kihuzták a két félig megdermedt fiut, a kiket igy sikerül a veszedelemtől megmenteni. A többi négy a jég alatt lelte halálát.

= **A szárazéri társulat közgyülése** A szárazéri ármentesitő és belviz-levezető társulat mára közgyülést hivott egybe, hogy eldöntse, hogy a társulat ügyeinek a vezetését a megalakitandó választmánynak adja-e át, vagy a társulat elintézetlen és fontos ügyeinek a sokaságára tekintettel, továbbra is a minisztert biztosság kezeiben hagyja. Tárgyalás alá került az uj osztályozási müvelet is, a mely ellen felebbezett 18 határ, köztük *Ó Pécska, Almás-Iratos, Szt.-Pál, Kis-Iratos, Kurtics, Nagy-Varjas, Sofronya, F. N. Iratos és Otvenes.*

— **Hat halálos itélet**. Mult év november havában a grácí esküdtszék hat gyilkost kötél áltati halálra itélt. A király tegnap öt gyilkosnak megkegyelmezett s büntetésüket 12—20 évi fogságra változtatta. Egy gyilkoson a halálos itéletet végrehajtják.

— **Tibád Antal betegsége**. *Tibád* Antal, a kiről tegnap megirtuk, hogy szelhüdés érte, még mindig eszméletlenül fekszik császárfürdői lakásán. A betegnek igen heves fájdalmai lehetnek, mert bal kezével gyakrabban a fejéhez kap s ilyenkor nagyot sohajt. Állapotát kezelőorvos reménytelennek tartja.

— **Gyilkosság a fővárosban**. A budapesti Csery-telep közelében ma vérbefagyva találták a Csery-féle fuvar-vállalat egy alkalmazottját, *Frick* Jánost. A holttest fején több ütéstől eredé seb tátongott. A rendőrség megállapitotta, hogy Frick tegnap összeveszett két albérlőjével, egy facér molnárlegénynyel és egy napszámossal, mert nem fizették ki lakbér tartozásukat. Az albérlők holmiját Frick lefoglalta s a lakásból őket kiutasitotta. Ma meglesték a szerencsétlent és *agyonütötték*. Az elmenekült gyilkosokat a rendőrség nyomozza.

— **Politika a bálteremben.** Lembergből irják, hogy *Czertkov* tábornok, Orosz-Lengyelország főkormányzója a varsói Belvedere kastélyban minap estélyt akart rendezni és meghivókat küldött a lengyel főnemeseknek. De az orosz nyelvü „meghivó" tulajdonképpen *felhivás* volt a megjelenésre, azzal a megjegyzéssel, hogy a felhivás átvételét személyesen kell elismerni és a netáni akadályoztatásról azonnal értesiteni kell a főkormányzó hadsegédét. A lengyel főnemesek erre megegyeztek abban, hogy nem mennek el az estélyre. *Kvasinska* grófnő, aki nem tud oroszul, csak ennyit válaszolt: „Kvasinska Madsinine nem fogadja el a meghivást", A lengyel főnemesek időközben névtelen fenyegető leveleket kaptak, hogy a megjelenésük esetén bünhődni fognak. Erre a főnemesek ujabb tanácskozást tartottak és kimondták, hogy elmennek az estélyre, nenogy a főkormányzó azt higyje, hogy a lengyel főnemesség fél a köznéptől.

— **Elhunyt kamarás.** Sopronból táviratozzák: *Jekelfalussy* Sándor cs. és kir. kamarás posta- és távirda-főigazgató hosszas szenvedés után meghalt. Kiváló szakember és a soproni magyar társadalom nemzeti törekvéseinek buzgó harcosa volt.

— **A kitagadott gyermek**. Tegnap este óta szomoru lakója van a kolozsvári rendőrségi őrszobának. *Fenyvesi* Samu (régebbi nevén Fleischmann Móric) sugó volt az óbudal Kisfaludy-szinháznál. Az igazgatónak rosszul ment az üzlet, golyót röpitett agyába, hatvan tagból álló társulata meg feloszlott. Szegény Fenyvesi Samu kényszerutlevelet kért magának, hogy haza, mehessen Kolozsvárra, merthogy odavaló illetőségü. Tegnap reggel felült a vonatra. Nem volt nála egyetlen krajcár sem. Nem evett semmit, ki tudja, már napok óta. Püspökladánynál eszébe jutott, hogy lakik ott egy rokona. — Leszállt a vonatról, betért hozzá ennivalót kérni. A miért igy megszakitotta utját, s nem tudta megfizetni a 8 korona utiköltséget, letartóztatták s átadták Kolozsvárt a rendőrségnek. Fenyvesinek az atyja is Kolozsvárt lakik, kávésüzlete van. A hatóság hozzáfordult, álljon jót a fiáért. Hanem az apa, a mostoha anyával együtt, ezt megtagadta. Kijelentették, hogy semmi közük a fiukkal, az kitagadott gyermek. A huszonnégy-huszonöt éves, sánta, szánalmas kinézésü fiatal ember igy került a rendőri őrszobába. Nem akarták a dolgozóházba tenni, mert látták, hogy intelligens ember. A szülőkön majd törvényes uton hajtják be az utiköltséget. De mi lesz sorsa a szegény kitagadott fiunak? . . .

— **Öngyilkos szolga**. *Pécskáról* jelenti tudósitónk, hogy *Sztojkovits* Athanáz ó-pécskai szolga ma gazdája házának padlásán *felakasztotta magát*. Tettének okát nem tudják.

— **Köszönetnyilvánitás**. Az aradi takarék és segélyegylet mint szövetkezet, volt szives az aradi honvédegylet pénztár gyarapitására *tiz* koronát adományozni. Az arad honvédegylet nem mulaszthatja el a nemes adományért ez uton is a leghálásabb köszönetét kifejezni. Aradi 1902. január 31. Simay István egyt. elnök, May Soma jegyző.

— **Csókolózó igazgató**. Pikáns természetü pörrel foglalkoznak most Chemnitz szászországi városkának lakosai. Egy odavaló iskolaigazgató mult év őszén egy elhagyott uton megcsókolt egy fatal hölgyet. A rendőrség e miatt kihágás cimén husz márka pénzbüntetésre itélte. Az itélet ellen az igazgató felebbezett, azzal a megokolással, hogy nem ő volt a ki a panaszos hölgyet megcsókolta. Ennek következtében az ügy esküdszék elé került, a mely a vádlottat fölmentette, mert ugy találta, hogy nem bizonyult be, hogy ő a tettes. Az ügyész azonban fölebbezett s igy a csók-ügy a tartományi biróság elé került. A biróság hosszas tárgyalás után föloldotta az esküdszék itéletét, de egyuttal megsemmisitette a rendőrség itéletét is, mert az igazgató a tett elkövetésekor egyedül volt az illető hölgygyel, a büntető törvény szerint, pedig az ilyen kihágás csak ugy büntethető, ha a nyilvánosság előtt történt. A csókolózó pedagógus most már legfőljebb a megsértett hölgy magánpanasza alapján üldözhető.

— **Egyre szerez hiveket** kitünő kézigyártmányu *cipő áruival Porter* Vilmos Nagy-Aruháza a Szabadságtéren. Cipőben férfiak, hölgyek és gyermekek részére igen nagy raktárt tart az áruház, s amit elárusit az kezesség mellett mind elsőrangu gyártmány. Ma már Porter cipőben kitünően bevezette magát, tanuskodik erről nemcsak sok helyi vevője a legelegánsabb körökből, hanem a naponta érkező számos vidéki megrendelés is melyek mind szigoru gonddal eszközöltetnek.

— **Bálrendezőbizottságok figyelmébe**. A mulatságokat aszerint itélik meg, hogy milyen az erre szóló „meghivó". A mulatságoknak ez különösen emeli a fényét, és feltétlenül hangulatot csinál. Fontos kellék ilyen alkalmakkor még a táncrend is, melyet, mint tudjuk, a hölgyek kedves emlékül szoktak eltenni, sőt szobadiszül használnak. Figyelmeztetjük tehát mindazokat, akik meghivókat, avagy táncrendeket óhajtanak méltányos áron, és mégis igen csinosan készittetni, fordulianak az *Aradi Nyomda Résevény-Társasághoz.*

— **Jótékonyság** *Sarkadi* Viktor eleki szállodájában egy uri társaság 53 korona 51 fillért gyüjtött egybe és adományozott az eleki szegény iskolás gyermekek felruházására. Az adományért e helyen is köszönetet mond. *Kehrer* Károly iskolaszéki tag.

— **Köszönetnyilvánitás**. A városi árvaház részére *Rubenescu* Auguszta urhölgy egy nagyobb rézvasalót, három vasaló vassal kegyes volt adományozni. Fogadja e nemeslelkü adományáért hálás köszönetemet. *Balázs* Ferenc árvaház-igazgató.

— **T. üzletfeleink** szives tudomasára hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdekló megbizásokat.

—

—x— **A fotografiának már nem kell nappali fény**. A XX. század vivmánya a villamosságnak világitásra való felhasználása; de hogy mily meglepő eredménnyel pótolhatja a villam a nappali fényt, erről frappáns meggyőződést szerezhetünk Kossak József cs. és kir. udv. fényképész Templom-utca 2. sz. alatti mütermében, ahol bármily időben és az esti órákban az e cégnél megszokott és a nappali felvételeitől meg sem különböztethető kifogástalan felvételeket láttunk villamos fénynél. A Kossak-cég országunk fényképészei között mindig az elsők sorában állott, nem kimélt soha fáradtságot, időt, a legnagyobb anyagi áldozatot, ha valami ujitás behozataláról volt szó: de ezen legujabb tettével éppen az uttörök sorába küzdötte fel magát és hiszszük, örömmel konstatáljuk, hogy eddigi nemes ambiciója után itélve, ki is fogja magának tudni vivni mindig szakmájában az első helyet. Legutóbb is egy érdekes ujitással lépett elénk e cég, mely szintén feltünést keltve, élénk érdeklődés tárgyát képezi a közönség körében és pedig az ugynevezett „Metalin" képek, (Gebhardt J. cég kirakatában és Kossak kapualatti portáljában táthatók), melyek szépségükkel is megkapnak és azonkivül soha el nem mulnak, miután a képek ércalapra szénnyomattal vitetnek át, papir, vagy egyéb vegyszer hozzájárulása nélkül készittetnek és igy szinállandóságuk kétségbevonhatatlan.

TÖRVENYKEZES.

§ **Előléptetett hivatalszolga**. A nagyváradi kir. itélőtábla elnöke *Gombos* Géza *pécskai* kir. járásbirósági hivatalszolgát, folyó évi január hó 1-től kezdődő hatályival, a 2 ik fizetési fokozatba léptette elő.

NAPIREND.

Február 1. Szombat. Róm. kath. naptár: Ignác. — Protestáns naptár: Ignác. — Izraelita naptár: Sabbat, Jithre. — Görög-keleti naptár (január 19.): Makár. — A nap kél 7 óra 12 perckor, nyugszik 4 óra 44 perckor. — A hold kél 1 óra 14 perckor, nyugszik 10 óra 56 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 772·9 millimeter, délután 2 órakor 772·4 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 1·0, délután 2 órakor C° + 3·4 Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor N. 3 — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött távirataí szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton délen elvétve csapadék, később hidegebb.

Szabadságharcl emléktárgyak országos muzeuma (szin az-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Február 1. Az aradi székely-otthon választmányi ülése este 8 órakor (Vass-vendéglő.)

Február 2. Az aradi első takarékpénztár közgyülése délelőtt 10 órakor. — A kisjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyülése délelőtt 10 órakor. — Az uj-aradi takarékpénztár részvénytársaság közgyülése délelőtt 10 órakor (Uj-Arad.) — Az aradi polgári jótékony-egyesület közgyülése délelőtt 11 órakor (Városház.) — Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző- és temetkezési-egyesület közgyülése délután 3 órakor (Városház.) — Az aradi dalegylet közgyülése délután 3 órakor (Városház.) — Az aradi bőr-asztaltársaság közgyülése délután 3 órakor (Földesi-vendéglő.)

Február 5. A Kölcsey-egyesület fölolvasó-estélye délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Február 6. Az aradi kerékpárklub közgyülése este 8½ órakor (Japán külön terem.)

Február 9. A soborsini takarékpénztár részvénytársaság közgyülése délután 3 órakor.

Február 16. Az aradi ipar- és népbank közgyülése délelőtt 10½ órakor. — Az aradmegyei takarékpénztár közgyülése délelőtt 10 órakor. — Rosenthal Mór hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Február 26. Aradváros tisztujitó közgyülése délelőtt 10 órakor.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, január 31.

Az idei tél magában foglalja az időjárás minden nemét.

Tegnap és ma még jeget hordtak, már délutánra esőre változott az idő és kilátás van rá, hogy továbbra is esni fog.

A budapesti tőzsde ma valamivel lanyhább üzletet táviratozott, az árak azonban változatlanok.

Mintegy 700 métermázsa buza jó vételkedv mellett, mig a 300 métermázsa tengeri gyenge napi áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm suly-egységet véve alapszámitásnak. *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 9·30—9·40.
Buza közép minőségű 9·10—9·20.
Tengeri 4·40—4·50.
Roze 6·60—6·70.
Arpa 5·20—5·30.
Zab 6·70—6·80.
Az irányzat változatlan.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1902. jan. 31-én tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás nagy, nagy kereslet és kinálat mellett a vásár élénken folyt le, ugy a szarvasmarha, mint a sertésárak emelkedtek.

Felhajtatott 220 darab szarvasmarha és borju, 175 drb ló, 20 darab juh és 450 darab sertés.

Baromfi piacra behozatal közepes, árak itt is emelkedtek.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendü párja 560—600 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendü párja 860—490 koronáig. Szarvasmarha hizlalási célra 640—710 koronáig. — Igásökör párja 450—500 koronáig. Fejőstehén kis borjas 140—250 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 20—40 koronáig. — Rugottborju drbja 48—110 koronáig. Juh párja 18—23 koronáig. Bárány párja 16—18 korona — fillérig. Tehén levágásra —.— koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja —.— korona. Hintósló párja —.— koronáig. — Igásló elsőrendü párja 800—520 koronáig. Igásló másodrendü párja 400—450 koronáig. Parasztló párja 270—400 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja —.— koronáig. — Elcsigázott ló drbja —.— koronáig. — Kincstari mustra ló drbja koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 92 fillérig — Félhizott sertés klgrja 86 fillérig. Süldősertés párja 38—58 koronáig. Pecsenyemalacz drbja 5·00—7·00 fillérig. Fiaskocza drbja 52—70 koronáig. Paraszthizlalásu sertés klgrja —.— fillérig. — Három hónapos malacz párja —.— koronáig. Soványsertés párja —.— koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 12—14 koronáig. Soványliba párja 8·00—8·40 fillérig. Fiatalliba párja —.— koronáig. — Kappan párja 3·20—4·40 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2·00—2·80 fillérig. Idei csirke rántani való párja 1·40—1·80 fillérig. Gyöngycsirke párja —.— koronáig. — Rúca párja idei 2·60—4·40 fillérig. — Pulyka párja 7—10 koronáig. Tojás 4 drb 20 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2·00 fillérig. Vágott hal klgrja 2·40 fillérig. — Jegelt halak kilogrja 70—1·10 fillérig. — Apróhalak klgrja —.— fillérig. Kecsege kilogrammja —.— fillérig.

A vásár 11 óra után kezdett oszolni.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Szente Odön, *Pápa*. — Binhák Ottó, Neusattel. — Jurinits Vilmos, *Maros-Vásárhely*. — Ehrtich Agost Rochlitz. — Schüt Henrik, B.-Leipa. — Juris János, Luzna.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudositása —

Budapest, január 31.

Délitőzsde. A buzakinálat kielégitő, a vételkedv gyönge. Lanyha irányzat mellett 80,000 métermázsa került forgalomba, 5—7½ fillérrel olbsóbb árakon. Egyéb gabonanemek bágyadtak. Időjárás borus.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.62—9.63
Buza októberre	8.42—8.43
Rozs 1902. áprilisra	8.04—8.05
Zab 1902. áprilisra	7.51—7.52
Tengeri 1902. májusra	5.42—5.43
Repce 1902. augusztusra	12.20—12.30

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprilisra	9.63—9.64
Buza októberre	8.42—8.43
Rozs 1902. áprilisra	8.07—8.08
Zab 1902. áprilisra	7.49—7.50
Tengeri 1902. májusra	5.46—5.47
Repce 1902. augusztusra	12.2[illegible]—12.30

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	674.—
Magyar hitelrészvény	691.50
Leszámitolóbank részvény	445.—
Rima-Murányi vasmü részvény	495.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	675.50
Közuti vasut	640.—
Városi villamos vasut részvény	317.50

Szeszüzlet.

— Január 31. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 112 korona, kicsinyben 117 korona; finomitott szesz nagyban 119 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter e/a, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szárított moslék: 12·80—13·— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 31. —

Magyar elsőrendü: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 90 — 92 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban —.— fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 95 — 96 fillérig, Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 88 — 90 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 88 — 90 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 86 — 88 fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 84 — 86 fillérig.

Sertéslétszám. Január 28. napján volt készlet 26,551 darab, január 29. napján felhajtatott 408 darab, január 29. napján elszállittatott 645 darab, január 30. napjan maradt készletben 26,314 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, január 31.

Magyar aranyjáradék 4%	119.60
Magyar koronajáradék 4%	96.90
Magyar arany 4½%	122.40
Magyar ezüst 4½%	101.25
Magyar keleti vasut	121.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	95.75
Magyar italmegváltási kötvény	101.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	95.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	182.50
Visszaszabályozási és szegedi kölcsön	153.—
Osztrák papirjáradék	100.60
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	120.25
Koronajáradék	97.30
1860-iki államsorsjegyek	145.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1660.—
Magyar hitelbank részvény	692.50
Osztrák hitelbank részvény	673.50
Osztrák-magyar államvasut	674.—
20 frankos arany (Napoleondor)	19.02
Német birodalmi márka	117.15
London	239.35
Paris	95.30

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Stefi. Pécs. Miután lelkiismeretes választ kér tőlünk, megüzenjük, hogy bizony Arad meglehetősen drága város s mint mindenütt, itt is erős harcot kell küzdeni az étlettel. Sőt arra sem biztathatjuk fel, hogy ide költözzenek, mindaddig, a mig férje biztos állást nem szerez magának. Ez pedig a mai viszonyok közt igen nehéz. Nagyon sok okleveles ember van, a ki nem talál kellő alkalmazást, mire való lenne ezek számát szaporitani s tengődni, lézengeni esetleg egy rosszabb helyzetben?

REGENY-CSARNOK.

A gyanafalvai tiszteletes.

— Regény. —

Az Aradi Közlöny-nek irta:

Hevessi Jenő. [8]

(Folytatás.)

NEGYEDIK FEJEZET.

Az idősebb Bódi, öblös tajtékpipával a szájában, belépett a nyitott ajtón.

Kissé meghökkent, mikor unokahugát idegen férfiuval látta beszélgetni, de a másik pillanatban már felismerte a tiszteletest.

Örömtől sugárzó arccal sietett elébe.

— Szég öntől, tiszteles uram, hogy beváltotta igéretét. En már valóban lemondtam arról, hogy házamban üdvözöljem.

— Hogy van? — kérdezte, a kezét szorongatva.

— Köszönöm, uram, jól.

— Tudom, Böske örül, hogy önt láthatja. Sokat beszélt felőle!

— Remélem, nem valami rosszat? — nevetett Virágvölgyi s a leányra tekintett, a ki mélyen elpirult.

— Isten ments, tiszteletes uram! No de jöjjön jöjjön.

Anna nővérem igen megörül, ha látja.

Virágvölgyi a szives fogadtatás által megelégedve, lépett be a házba.

A szoba, ahová vezették, csinos volt.

De csinos volt ott minden, nyugatra nyiló két nagy ablakával, melyen keresztül a lenyugvó nap rózsás aranysugarai odatüztek.

Mindenütt a szorgalmas leány nyomai látszottak.

A himzett takaróval beborított cimbalom, a könyvekkel s rajzokkal megrakott asztal, megkezdett különféle himzések, minden az ifjuságról s izlésről beszélt.

Az a két kanárimadár is, mely a napsugaras ablakban csinos kalitkában ugrándozott mintna egyedül a leány dicséretét zengené.

Alig foglaltak helyet a szobában, Bódi a szekrényből egy üveg pálinkát s poharat, a leány meg egy tányér friss töpörtyüs pogácsát tett az asztalra.

— Tessék egy kis harapnivaló. Bizonyára megéhezett az uton. Ez meg valódi szilvórium. Saját készitésem . . . Erzsikém! kináld hát te a tiszteletes urat, no!

— Igyék már, a tiszteletes ur, unszólta a leány elpirulva.

— Az egészségére! — ivott a pap.

— Mindnyájunk egészségére — javitotta ki a szives házigazda s ő is fenékig üritette a poharat.

— Ámen! — fejezi be Annus néni, aki éppen akkor lépett a szobába.

Virágvölgyi mikor fölpillantott, egy izmos termetü kis nőt látott maga előtt, unalmas, sárga szemekkel, melyek azonban barátságosan tekintettek a vendégre. Utána egy magas férfi lépett be

— A néném, a tanya feje. Ez meg itt az öcsém Pali, — mutatta be Bódi a belépőket.

Mindnyájan leültek az asztalhoz.

Anna, ki addig kosarazgatta ki a kérőket mig vénleány maradt, mindegyik poharába töltött az erős szilvóriumból, mire Pál nevetve kérdezte:

— Ejnye hát már sohasem iszunk?

— Csak te hallgass, te kefekötő! — fenyegette meg a vénleány.

— Mást sem csinálsz egész nap, mint iszol!

— No, no. Csak ne gorombáskodjál, Annus lelkem. Addig iszik az ember, amig bir. Igy van e, tiszteletes uram?

— Igaz, csakhogy a jóbul is megart a sok.

Igen ám, de nekem a jó sohasem sok! — nevetett Pál s ujra töltött, mig Anna a tiszteletest kinálta.

— Nem szolgálhatunk ugyan ezüskanalakkal, pástétomal, de amink van, azt szivesen adjuk kedves vendégeinknek, — szólt barátságosan.

— Az az óhajtásunk, hogy addig tartsuk itt a tiszteletes urat, ameddig önnek tetszik. Házunk ugyan nem éppen a legszebb, de Böske és Annus türhető kényelembe helyezik önt, ha nálunk marad, — tette hozzá Pál.

A tiszteletes rátekintett a leányra.

Kényelemben, ő vele, egy házban! Halkan fölsóhajtott.

— Nem akarok terhükre lenni! — mondta csendesen.

— Egy csöppet sincs terhünkre. A tiszteletes ur, jó volt a mi Böskénkhez s ez nekünk elég . . . Neked, Böske, nincs hozzá szavad?

A leány szemei fölragyogtak.

— Én azt mondom, maradjon. Meg fogom tanitanitani, hogyan kell a teheneket megfejni, vajat köpülni, az apró szárnyasokat etetni.

Virágvölgyi nevetett.

Tetszett neki a leány terve.

— E szerint a gazdaság titkaiba akar beavatni?

— Mit árt az önnek? Aztán epret, szamócát szedünk és ezer meg ezer gazdasági ismerettel fogom gazdagitni ismereteit. Fogunk hintázni is, ha akar.

— De én szédülök tőle!

— Megnézük a méhest is. Ön pedig megtanit engem szénát gyüjteni.

A tiszteletes fölkacagott.

— Ebből bajosan lesz valami. Ehez én igazán nem értek. Az én foglalkozásom a hivőket lelki oktatásban részesiteni, de házi s mezei dolgokhoz annyit sem értek, mint egy iskolásgyermek.

— Nem baj, azért mégis itt marad.

És a gyanafalvai tiszteletetes maradt.

A vacsora végeztével a két testvér pipára gyujtott s az igavonó állatok megtekintésére a mezőre mentek.

Annus néni leszedte az asztalról a vacsora maradékait. Erzsébet pedig helyet foglalt a tiszteletes mellett.

Legkevésbé sem idegenkedett tőle, a nyilt; őszinte gyermek érzelmével viseltette iránta.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

!!Végre valahára!!

egy jó

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégit.

Igy kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forgalomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkisérlették.

Egy tégely ára . . 1 korona.
Egy darab ára . . 60 fillér.

5% a magyar tanitónők „Otthona" javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Városi szinház.

Bérlet 114. sz. Páros

Szombaton, 1902. évi február hó 1 én

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét irták: Lindau és Kren. Forditották: Feld Aurél és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette: Ziehrer.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Roland	Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő	Mányai A.	Wondracsek .	Giréth K.
Blitz Fri z . .	Rubos A.	Rodenstein . .	Haidt Margit.
Berta, neje .	Felhő Rózsi.	Muggenheim .	Komlósy I.
Vendéglős . .	Pelóczi Pál.	Malter Prém .	Nemes S.
Anna, leánya	Vidor Laura.	Kampel	Arkossy V.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Özv. **Gherba Györgyné** szül. **Suhajda Terézia** a saját, ugy fia **Gherba Gusztáv**, valamint sógor és sógornői **Gherba Anna, Gherba Tódor** és **Popovits János**, testvérei **özv. Keresztes Béláné** és gyermekei, **Suhajda Béla** és neje, **Suhajda Antal** és neje, **Suhajda György** és gyermekei, **Kozma Sámuel**, neje és gyermekei, nemkülönben számos más rokonai nevében is megtört szivvel tudatja forrón szeretett férje, illetőleg édes apa, testvér, sógor, nagybátya és rokon

GHERBA GYÖRGY,

Csermő község jegyzője, Aradmegye törvényhatósági bizottsági tagjának,

folyó évi január hó 31-én reggeli 5 órakor, életének 54-ik, boldog házasságának 30-ik és jegyzőségének 27-ik évében, rövid betegség után bekövetkezett jobblétre szenderültét.

A boldogult hült tetemei február 1-én déli 1 órakor fognak a gyászházból a gör. kel. román szertartás szerint beszenteltetni, s a helybeli sirkertben örök nyugalomra tétetni.

Béke poraira! Áldás emlékére!

Csermő, 1902 január 31-én.

Sütődénkben egy elárúsitó leány alkalmazást nyerhet.

May K. és fia.

256

Egy a

jegyzői teendőkben jártas

egyén

Ágris község jegyzői irodájában

azonnal alkalmazást nyer.

Javadalmazás megállapodás szerint.

Gregus József,
jegyző.

247

71—1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság V. 1312. számu végzése által Máhrischl Zsigmond jelentkezésére és több végrehajtatók javára is Schwerner Vilma aradi lakos ellen 99 kor. 8066 kor. 66 f. tőke erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le és felülfoglalt és 1199 koronára becsült butorok és egy tekepálya teljes felszerelésből álló igóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén, vagyis Aradon, Pécskai-ut 1. leendő eszközlésére **1902. évi február hó 1-ső napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapitott föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi január hó 16. napján.

Ortutay,
bir. végrehajtó.

255

A CSODA MIKROSKOP,

melyből a chicagói világkiállitáson több mint 2½ millió adatott el, most nálam

csak K. 2.40

csekély árért (K. 2.40 előleges beküldése után bérmentve, 40 fillérrel több utánvét mellett) kapható. E csoda mikroskop előnyei, hogy minden tárgyat **körülbelül** 1000-szer nagyobbitva lehet látni, tehát porszemek és a szem által ki nem vehető állatok oly nagyoknak látszanak, mint az **aranybogarak**. Nélkülözhetetlen füvészet és zoologia tanitásánál és egy **rég kivánt háztartási szerkezet**, mely által minden tápanyag megvizsgálható megállapitható, hogy hamis, valamint a husnál a borsóka létezése. A vizben élő **baczilusok**, melyek tiszta szemmel ki nem vehetők, vigan uszkálni látjuk. Azonkivül **rövidlátóknak mint loupe** a legkisebb betük olvasására is alkalmas. — **Jobb mikroskop** 2500-szoros nagyobbitással beleértve több oly esettel és object üveggel csinos szekrénykében **csak K. 5** — Használati utasitás mellékeltetik. — Igen finom **távcsövek**, igen nagy távolságra használhatók, achromatikai üvegekkel, 3 kihuzattal, sárgarézből, elegáns dobozban csak K. 5. — —

Szétküldés: 1335

A. FEITH, Wien, V2 Matzleinsdorferstrasse 76.

Fényképezés villamfénynél.

Kossak József

cs. és kir. udvari fényképész

Templom-utcza 2. sz.

müintézetében az esti órákban, **este 6 óráig,** előzetes bejelentés esetén **9 óráig,** vagy kivételesen azontul is

felvételek

villamos ivfény mellett

eszközöltetnek.

Ezen ujdonságot különösen a mélyen tisztelt bálozó hölgyek figyelmébe ajánljuk, midőn is alkalmuk nyilik estélyre menés előtt a még habos toilettekben a felvételeket készittetni.

Az e fénynél készitett képek épp oly müvészies fényhatásuak, mint a nappali fénynél készittettek, ugy, hogy azoktól meg sem különböztethetők. 254

Árak ugy mint rendesen.

Apró hirdetések

VAJDA BENŐ
fogorvos
Aradon.

Készit rágásra teljesen használható
MŰFOGAKAT,
foganként 2 frtért.
Fogak plombirozása feltünően olcsón, jótállás mellett. 163
Fájdalomnélküli foghuzás 1 forint.

Kiadó lakás
Erzsébet királyné kör-ut 8. számu házban az emeleten hat szobával és a hozzá tartozóival május hó 1-től kiadó, bővebbet ugyanott a földszinti épitészeti irodában. 248

Két egymásba nyiló csinosan bútorozott külön bejáratu **szobát** óhajtok kivenni; esetleg bútor nélkül is. Ajánlatokat „tisztviselő" czimen kérek e lap kiadóhivatalába. 233

Eladó lakóház,
kényelmes családi lakással, fürdőszobával, parkozott udvarral élénk forgalmu utczán. Feltételek kedvezők, ár jutányos. Czim a kiadóhivatalban. 253

Ha hull a haja!
használjon
Kossuth-féle
haj-essentiát
(T. Capillorum)
biztos szer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitünő haj-ápoló szer.
1 próba üveg ára 2 korona.
Kapható a megváltóhoz czimzett gyógyszertárban 916
M.-RADNAN.

TELEFON 438.
Zálogczédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszertárgyakat **készpénz** fizetés mellett a legmagasabb árban vesz vagy átcserél:
DEUTSCH IZIDOR
órás és ékszerész 42
ARAD, TEMPLOM-UTCZA,
Minorita-palota.
Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Köhögést csillapit a hirneves és kellemes izü
Kaiser-féle
mell-bonbon.
2740 körjegyzőileg hitelesitett bizonyitvány igazolja a biztos eredményt **köhögés, rekedtség** vagy **katarus** és **elnyálkásodás** ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasitani.
Csomagja **20 és 40 fillér.**
Kapható: **Berger Gyula** gyógyszertárában a Szt.-Erzsébethez, Arad, Erzsébetváros. **Gutori Földes Kelemen** és **Khudy József** a Szüz Máriához czimzett gyógyszertárában Aradon. 1778

Soborsini takarékpénztár részvénytársaság.

Mérleg-számla 1901. deczember 31-én.

Vagyon.	K.	f.	Teher.	K.	f.
Kibocsátatlan 500 drb. részvény ...	50000	—	Részvénytőke	200000	—
Készpénz készlet	5265	26	Tartalékalap	18621	01
Váltó tárcza	327374	—	Takarékbetétek	60253	56
Előlegek értékpapirokra...	507	—	Visszleszámitolt váltók	92610	—
Idegen intézeteknél elhelyezve ...	1419	35	Hitelezők	669	94
Adósok	743	12	Előre felvett kamatok	4678	—
Ingatlanok	7796	13	Fel nem vett osztalékok	144	—
Felszerelés ... ... K. 600.—			Be nem fizetett betét kamatadó ...	128	04
leirás „ 200.—	400	—	Nyereség	16390	31
	393504	86		393504	86

Soborsin, 1901. évi deczember hó 31-én.

Bárdy Kálmán, s. k.
vezérigazgató.

Schramm Róbert, s. k.
titkár, főkönyvvezető.

Bőhm Adolf, s. k.
igazgató.

Frankó Andor, s. k.
igazgató.

Langer Alajos, s. k.
igazgató.

Dr. Murády Árpád, s. k.
igazgató.

Roth Mór, s. k.
igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitván, azt helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk. — Soborsin, 1902. évi január hó 16-án.

A felügyelő-bizottság:

Róna Jakab, s. k.
f. b. elnök.

Kemka Gyula, s. k.
f. b. tag.

Seidner Márton, s. k.
f. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. b. póttag.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyülés!

A reánk ruházott feladatunkban eljárván, tisztelettel jelentjük, hogy a kereskedelmi törvény és alapszabályaink rendelkezéseihez képest intézetünk ügymenetelét a lefolyt évben kiváló figyelemmel kisértük, rendes és rendkivüli vizsgálatokat tartattunk s ugy a könyvvezetést, valamint a pénztári kezelést a legnagyobb rendben találtuk.

Beható vizsgálat tárgyává tettük az igazgatóság által elénk terjesztett 1901. deczember 31. lezárt mérleget, valamint a veszteség és nyereség számlát, melyeket helyesnek s az intézeti fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk.

Ennélfogva az előterjesztett mérleget minden tételében elfogadjuk, az igazgatóságnak a 16,390.31 korona tiszta nyereség felosztását tartalmazó inditványhoz hozzájárulunk s azt a t. közgyülésnek elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük, hogy mindezek alapján ugy az igazgatóságnak, mint nekünk a felmentvényt megadni méltóztassék.

Soborsin, 1902. január 16 án. 179

A Soborsini takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Róna Jakab, s. k.
f. b. elnök.

Kemka Gyula, s. k.
f. b. tag.

Seidner Márton, s. k.
f. b. tag.

Arnold János, s. k.
f. b. póttag.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár"

tisztelt részvényeseit

a folyó évi február hó 16-án délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXXI-ik évi rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1901. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése; határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. A Dániel Gergely és Neuman Ede-féle alapokra vonatkozó szabályzatok előterjesztése.
3. a) Intézeti elnök megválasztása 3 évre.
   b) Nyolcz választmányi tagnak 2 évre és egy választmányi tagnak 1 évre való megválasztása az alapszabályok 105. illetve 104. §-a értelmében.
4. A t. részvényesek netaláni inditványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket a közgyülés napjáig az intézet főpénztáránál **Aradon** vagy **fiókpénztárainál Eleken és Battonyán** nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1902. február hó 1-én.

252 **Az igazgatóság.**

Meghivás.

Az Aradi Ipar- és Népbank

t. részvényesei

a folyó évi február hó 16-án délelőtt 10½ órakor

az intézet tanácstermében tartandó

XXXII. évi rendes közgyülésére

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére egy bizottság kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1901. évi mérleg megállapitása, valamint a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozathozal
3. Az alapszabályok 147. §-ának módositása.
4. Elhalálozás folytán megüresedett egy igazgató-választmányi tagság végleges betöltése (alapszabály 93. §)
5. A részvényesek esetleges inditványai.

Azon t. részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek az alapszabályok 8. és 68. §aiak értelmében részvényeiket **f. évi február hó 15-éig** az intézet főpénztáránál letéteményezni.

Kelt Aradon, 1902. január hó 29-én.

246 **Az igazgatóság.**

Arad. nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.